

כך גם סובר ד"ר ראובן גל המנהל את פרויקט "שילוב חרדים" במוסד שמואל נאמן בטכניון, ומי שעמד בראש מנהלת השירות האזרחי-לאומי במשרד ראש הממשלה בשנים 2007-2009. בראיון שהעניק לעיתון מעריב הוא מזהיר: **"לא לשפוך את חוק טל יחד עם התהליך - זהו תהליך מבורך שאסור להפסיקו"**

בין המצדדים לטובת החוק נמצאים גם כאלה שהם חרדים למראית עין, מאלה שהתוכנית הזדונית הצליחה להשפיע עליהם, מזהירים את חבריהם החדשים - החילונים - לבל יתלהמו, וכי הרעש שהם עושים רק מפריע. אחד מהם הוא מאיר באום שמתראיין ל"ידיעות אחרונות" וממש מתחנן בפני חבריו: **"חילונים הפסיקו לקשקש! אתם רק מקלקלים לנו את החגיגה, וגורמים ל'יתד' להתלהם, תנו למהפכה השקטה להמשיך להתחולל..."**

באותו סגנון מדבר גם אחיו לדעה חנוך ורדיגר מנכ"ל מפלגת 'טוב' שאומר בראיון לעיתון 'מעריב': **"חוק טל עבד מצוין. מ-2007 ועד היום מספר המתגייסים הוכפל פי שמונה והגיע ל-2,372 בשנה שעברה, שזה כל התקציב שעמד לרשות צה"ל לצורך גיוס חרדים. חרדים לומדים באקדמיה ורוכשים מקצוע. מישהו חושב שבאמצעות סנקציות אפשר לקדם את הדבר הזה? מי שמכיר את האוכלוסייה החרדית יודע שלגיטימציה היא כל הסיפור, ההבנה שמי שלמד בכולל יכול לצאת ללבוש מדים ולהשתלב במדינה בלי לשבור את המסגרות המקובלות."**

לדעתו של ורדיגר, בשביל עוד קצת דחיפה לחרדים לצאת לעבוד דרושה התערבות של הממשלה ונכונות של המעסיקים להעסיק חרדים. **"האוכלוסייה הכללית צריכה ללמוד שהחרדי הוא לא דמון, וגם החרדים צריכים להבין שהחילוני אינו שד. זה יכול לקרות רק אם פיזית הם יכירו זה את זה, ושניהם יספרו למשפחה והחברים שהשני לא נורא, שיש לו רגשות, דעות, עקרונות ואפשר לכבד אותו"**, הוא אומר.

אבל כנראה שהציבור החילוני איבד את הסבלנות, הוא רוצה שהכל יקרה מהר, כאן ועכשיו. אין לו סבלנות, מי ערב לו שהחרדים לא יתרבו לו פתאום עוד לפני שהם יתחילו להתגייס מרצון. מה פתאום? הוא רוצה לפתור את הבעיה ב'זבנג וגמרנו', ואם החרדים לא מבינים את זה בטובות אנחנו ניקח אותם בעל כורחם. כך נוצרה ועדת פלסנר וכך גם נראו המסקנות שלו. אם לסכם את מה שהוא אמר במשפט אחד: **"נמאס לנו לחכות לכם, נקודה"**.

ואם נתבונן במה שהתרחש כאן, יש סיכוי שכל זה לטובתנו, כי פתאום בלי שירצו הם הראו לנו את הפרצוף האמיתי שלהם, וטוב שכך, טוב שהם הראו לנו שהם שונאים אותנו ומתעבים אותנו, זה הרבה פחות מסוכן מהמצב בו הם רוצים להתיידד אתנו. או כפי שאומר הפתגם: שמור אותי מאוהבי, ומשונאיי אשמר בעצמי..."

"רק תבואו אלינו". לשכת הגיוס בירושלים

ליאור שוחט: **"שילוב החרדים ב'שירות אזרחי' הוא תהליך חברתי ארוך ומסובך שלא ניתן לראות בו תוצאות מהיום למחר, משמח לראות בעלייה מתמדת וחדה במספר המתנדבים החרדים!"** מעניין לראות את ההתייחסות בעולם כלפי המטרה המרכזית העומדת מאחורי מושג 'שירות אזרחי'.

פרופ' אמיתי עציוני מאוניברסיטת וושינגטון בארה"ב ממובילי המחקר הסוציולוגי בעולם בתחום ההתנהגות הקהילתית, כותב: **"השירות האזרחי מאפשר לחברה ולקהילותיה לממש בהצלחה מטרות שבלעדי השירות היו נזנחות, יתר על כן, השירות האזרחי מקטין באופן משמעותי את הפערים והמתחים שבין קבוצות אוכלוסיה שונות זו מזו. השירות האזרחי מגשר על פני הבדלים תרבותיים ופוליטיים, באשר הוא מתמקד בחיזוק הקהילה ואזרחיה כולם..."**

נדמה לי שאחרי דברים אלו, אין צורך כמעט בהסברת הבעיות של התגייסות לשירות אזרחי. הם אומרים לנו במפורש מה עומד מאחורי רוח ההתנדבות.

כשקרב קיצו של חוק טל, וסך השנים שקצב לו הבג"ץ הלך ואזל, החלו הוגיו לערוך חשבון נפש, ואז החל דיון נוקב לגביו, כך נחשפו מטרותיו בדיעבד, הנה אחד מהמתנגדים לחוק - מר אלי סולם מנכ"ל האגודה לאיכות השלטון שאמר שכשלו 'חוק טל' נעוץ בכך שלא הגשים את ייעודו לפעול לקירוב ולשוויון בין המגזרים השונים החיים במדינת ישראל."

לעומתו סובר אהוד אולמרט שהחוק כן השיג את מטרותיו, כפי שהוא צוטט ע"י ח"כ חרדי כמי שאמר: **אמנם ב-5 השנים הראשונות של חוק טל אמנם לא היתה מהפכה בגיוס מרצון של חרדים, אך יש סימנים מעודדים של שינוי מגמה, הוקמו מסלולים שונים, יש חצי גדוד עם נוטשי ישיבות וצריך לתת לזה להמשיך..."**

למה שאנחנו אומרים, היום זה זה מחר נגיד לך משהו אחר, ואז כבר לא תוכל לעשות הרבה..." לפנינו כמה התבטאויות מפי מנכ"ל מנהלת השירות האזרחי לאומי, שר שלום גרבי, שכנחתם המעיד על עיסתו, מיטיב להגדיר את תפקידה של השירות האזרחי. זה קטע מתוך ראיון שנתן בעיתון ידיעות אחרונות (6/7/12):

"ג'רבי מודה שהשתמטות של החרדים משירות צבאי הרתיחה אותו באופן אישי."

גרבי: **"כשנכנסתי לתפקיד חשבתי שכל המגזר החרדי צריך להיות בסירת גולני, אני ושני אחיי שירתנו בגולני. כשלמדתי להכיר את החברה החרדית גיליתי חברה מיוחדת במינה, עם המון נתינה וחסד, יחד עם זאת החברה הזו סגורה כבר כ"כ הרבה שנים, הבנתי שתהליך גיוסם לשירות הזה צריך להיבנות לאט לאט. אין לי ספק שילדיהם של אלו שעושים היום שירות לאומי עוד ישרתו בצה"ל."**

"עד עכשיו התנדבו כ-4000 צעירים חרדים, אבל המספרים הולכים וגדלים, זה הכל ענין של מודעות והידברות..."

ואם זה לא מספיק, הנה עוד כמה... כך הוא התבטא באחד הדיונים: **"השירות האזרחי בישראל מהווה מהפכה של ממש בחברה הישראלית, מדובר כאן בעלייה של מאות אחוזים בשיעור המתגייסים לאורך השנים ובמפנה דרמטי ביחס של החברה החרדית לשירות האזרחי ובעקבותיו גם ליציאה למעגל התעסוקה"**

או כפי שכתב: **השירות האזרחי-לאומי הוא כור ההיתוך של מדינת ישראל שבו משרתים יהודים, ערבים, דתיים, חילוניים וחרדים המממשים באופן מופתי את חובתם האזרחית. במסגרת השירות האזרחי-לאומי נמצאים בני כל הדתות, העדות והמגזרים, כל אחד מהם שונה, אך כולם דומים ברצונם לתרום מזמנם ולהתנדב, לשיפור פני החברה שלנו.**

כך גם לדעת דובר מנהלת השירות האזרחי

ההשקפה החרדית זה ה"קורת גג" החרדית הפרושה מעל כל החוגים והעו

ההתבטאות החריפה של גדולי הדור שליט"א שכל מי שנכנס לשירות לאומי אזרחי ועבודת הצבא "הוא מחריב בזה את עצמו ואת צביון ביתו ועתיד חינוך ילדיו" הביא אותנו לדוש ולברר נושא חשוב זה. ע"כ יצאנו לשוחח עם איש חינוך מהנודעים שבדורנו, כדי ללבן ענין עתיד חינוך ילדינו בעקבות המערבולת בה נתון הציבור החרדי בתקופה זו, ובעיקר על סוגיית השירות הלאומי והאזרחי ואת הנזקים החינוכיים הכבירים שהוא מחולל ♦ על סוד ההצלחה של החינוך החרדי הטמון בעקרונות ההשקפה החרדית המונחלת מדור לדור ♦ "וכך קבלתי כי הבנים מעמקי לב האבות"

עתידי החינוך

מדוע בנו של אברהם שמחמת קשיי פרנסה יצא לעבודה מקובל במערכת החינוך ואף אפשר לצפות ממנו לגדולות ואילו בנו של מי שהתגייס לשירות לאומי או אזרחי זקוק לרחמי שמים מרובים בחינוכו. מה ההבדל? התשובה הראשונה לשאלה זו, היא פשוטה מאוד. ההבדל הוא במטרה. מה עומד מאחורי הדבר. בשירות אזרחי ברור לנו - ואף הם עצמם מדגישים ואומרים זאת - שהמטרה בזה היא לא עשית חסד וכדו' גרידא, אלא לעשות שינוי במהות הציבור החרדי, לקרבו אל התרבות הישראלית ולשלב עם החילונים.

ולא זו בלבד, אלא שהם רואים את הדור הבא שלנו כחלק מוחלט של החברה הכללית, ולזה הם שואפים. תראה מה שראש מנהלת השירות האזרחי ג'רבי אמר בראיון: **"אין לי ספק שילדיהם של אלו שעושים היום שירות לאומי עוד ישרתו בצה"ל..."** וכמדומני לאחר שהם מתבטאים כך מפורשות, אין מקום כלל לשאלה ששאלת.

המבצר החרדי

ועתה ניכנס לעומק הענין. מדוע באמת ההתגייסות לשירות אזרחי הוא חורבן עתיד חינוך הילדים כפי שהזהירו גדולי הדור שליט"א, ולהבדיל, כפי שהממסד הבין שרק כך הוא יוכל לשנות אותנו ולהביא שילדינו יתגייסו לצבא מרצון.

אבל קודם כל תגיד לי אתה, יש לך הסבר איך החינוך של הציבור החרדי מצליח? מהו המתכון החינוכי שמצליח להוציא פירות כאלו מוצלחים למרות העולם הרקוב הבהמיות והגסות ששוטפת אותנו מכל הכיוונים?

מה זאת אומרת איך אנחנו מצליחים!?
יש לנו תלמודי תורה יש ישיבות בתי ספר וסמינרים, מערכת חינוכית מפוארת!
מסגרות! אתה חושב שהקמת מסגרת חינוכית זה הפתרון לכל הבעיות וזה סוד ההצלחה! וכי החינוך הממלכתי דתי אין לו מסגרות? וכי אין מסגרות חינוכיות מחוץ לציבור החרדי שמסקיעים כוחות לא רגילים בחינוך ולמרות זאת הם לא

הנה כאשר בשנים האחרונות מנסים השלטונות בכל מיני דרכים ועצות להכניס שומרי תורה ומצוות ל"שירות לאומי אזרחי" ועבודת הצבא... הננו להודיע בזה שכל אחד שנכנס למקומות הנ"ל הוא מחריב בזה את עצמו ואת צביון ביתו ועתיד חינוך ילדיו...."

כך ולא אחרת, מגדירים גדולי הדור שליט"א במכתבם לפני כ-3 שנים את מי שנכנס בתכניות אלו **"הוא מחריב בזה את עצמו ואת צביון ביתו ועתיד חינוך ילדיו!"**

הגם שלאחר דברים ברורים אלו מאת גדולי הדור שליט"א, לכאורה אין מקום לשאלות ופקפוקים, אבל מדין 'הפך בה והפך בה' שמנו פעמינו ויצאנו לשוחח עם איש חינוך מהנודעים שבדורנו, כדי ללבן ענין עתיד חינוך ילדינו בעקבות המערבולת בה נתון הציבור החרדי בתקופה זו, ובעיקר על סוגיית השירות הלאומי והאזרחי ואת הנזקים החינוכיים הכבירים שהוא מחולל.

בראשית השיחה, עוד לפני שפתחנו את פינו בשאלה, הזדעק מיודעינו בראותו את התבטאות גדולי ישראל בנידון: "זה הרס החינוך הגדול ביותר ששייך להעלות על הדעת. עצם עובדה זו שגדולי ישראל אסרו כל הזדקקות לשירותים אלו, וישנם אנשים חרדים כביכול ש'שמים פס' על דבריהם, ואין זה מחייב אותם כלל. מה זה אומר לצאצאיהם? כמה זלזול בגדולי תורה מושרש רח"ל בלבבם, כשהם רואים שאביהם עושה ככל העולה על רוחו בלי להתייחס לאזהרות גדולי ישראל. זוהי הדוגמה האישית שהם מקנים לילדיהם?"

"נדמה לי שאין אנו צריכים להרבות בניחושים איך יגדלו ילדים כאלו אם זה החינוך שהם מקבלים בבית. כל הבסיס לקיום היהדות בדורינו הוא בהתבטלות מוחלטת להוראות גדולי הדור, ואם האב בוחר בעצמו אימתי לקיים מצות לשמוע דברי חכמים, הבן יקח זאת כהמשך דרכו, ואבוי לנו עם התוצאות החמורות ה".

ברשותכם, הבה ניגש היישר לשאלה שמטרידה את כולם. מה חמור כל כך בשירות לאומי ואזרחי מעל פני יציאה לעבודה?

עתידי החינוך

ובאווירה ומושרשת בכל הצורות ובכל הרמות החל מן הגיל הצעיר בכיתות הגן ועד זקנה ושיבה עומדים ומתחזקים בה. ההשקפה החרדית זה ה"קורת גג" החרדית הפרושה מעל כל החוגים והעדות המרכיבים את היהדות החרדית! ההשקפה היא זו שמגדירה את מהות היהודי החרדי! והיא העומדת מאחורי סוד ההצלחה של החינוך החרדי!

הבנים מעמקי לב האבות

איך בכל זאת היא מונחלת בהצלחה רבה כזאת?

יש שני מהלכים בזה. הראשון קשור ליסוד מופלא שכתב רבי צדוק הכהן מלובלין בכמה מקומות בספריו: "לעולם האבות ניכרים בבניהם כי מה שהוא סתום במעמקי הלב של האבות מתגלה לפועל בבנים כמו שכתבתי מזה במקום אחר, וכך קבלתי כי הבנים מעמקי לב האבות" (צדקת הצדיק אות ס"ג ועוד מקומות רבים בכתביו).

הכלל הזה הוא כלל ברזל שרואים אותו במוסדות החינוך מידי יום ביומו. התוצאה המעשית של רמת הבן ברוחניות הוא מה שסתום בלב אביו. ישנם הרבה תוצאות מוצלחות במערכת החינוך החרדית למרות שהאב לא נראה מי יודע מה. גם מי שלא מצליח ברוחניות עם עצמו, אם הראש שלו בריא והוא לא התעוות בשאיפות ובהשקפה, הוא רוצה מאוד שהילדים שלו יגדלו תלמידי חכמים ויראי שמים, ומה שסתום במעמקי לב האבות מתגלה בפועל בבנים.

המהלך השני הוא מדרג ה"חשיבות" וסולם הדרגות הקיים בציבור החרדי. זה הדבר הכי בולט במערכת החינוך החרדית וזה מה שבעצם מחזיק אותנו באמת.

כל חניך וכל בן אדם בעצם שואף להגיע למה שהוא "מעריך" ומבצע את מה שהוא מכבד ומייקר. מדרג החשיבות בציבור החרדי לא מוגדר במדליות ואותות יקר אלא בכבוד הגדול לתלמידי חכמים ועובדי ד' השוכן בבטחה במעמקי הלב של כל אחד ואחד.

גם מי שלא הצליח להגיע לדרגות רוחניות, בליבו פנימה הוא יודע היטב את מצבו ומעריך מאוד את מי שכן העפיל לפסגות רוחניות. המציאות הזאת שכל יהודי חרדי באשר הוא ולא משנה באיזה דרגה רוחנית הוא נמצא בפועל, מייקר ומכבד תלמידי חכמים ועובדי ד', וממילא ילדיו אכן שואפים להיות תלמידי חכמים ועובדי ד'.

עקרונות ההשקפה

מה זה קשור להשקפה החרדית?

זה ממש היינו הך. ההשקפה החרדית שמחזיקה אותנו זה לא

"הם רואים את הדור הבא שלנו כחלק מוחלט של החברה הכללית"

”תאר לעצמך, אילו הגאון הגדול רבי חיים קנייבסקי שליט”א היה אומר על פעולה מסוימת שכל העושה אותה מאבד את כל רכושו ויישאר עני מרוד כל ימי חייו, האם יש אחד שהיה מעיז להסתכן כשמונו על הכף? מי זה האיש אשר יוכל לומר, לי זה לא יקרה, כאשר מנגד עומדים גדולי הדור ואומרים כן, זה יקרה! מי זה האיש אשר מלאו ליבו לקחת הימור מסוכן כזה על חשבון ילדיו?

להתמודד, משום שכשהראש לא בריא הגוף לא מתפקד.

סוד ההצלחה של החינוך החרדי הוא בהשקפה החרדית הבסיסית המקובלת על כל הציבור החרדי.

השקפה זה לא דבר שמנחילים באמצעות שיעורים והרצאות. ההשקפה החרדית זה דבר שמושרש בנשמה, היא לא נקנית לא בשעה ולא בחודש וגם לא בשנה, אלא עומדת באויר

מצליחים? הרי ברור שיש כאן משהו יותר פנימי ויותר עמוק!

אומר לך באופן הכי ברור, להצלחה של החינוך החרדי יש מתכון! ולפני שאנחנו מנסים לברר מהו המתכון, אנו מניחים הנחה הגיונית שהמתכון הוא אחיד לכל הגוונים והחוגים של הציבור החרדי כיוון שההצלחה היא של כלל כל החוגים החרדים על גוניהם.

יש משהו בקורת הגג הזאת שנקראת "הציבור החרדי" שמוביל להצלחה.

סוד ההצלחה

תחילה אגדיר זאת בקצרה ולאחר מכן אסביר. זה קשור להבדל בין בעיה בראש לבעיה בגוף!

המוח הוא המדריך את האדם ומוביל אותו בכל תהלוכותיו. אם המוח מעוות וחולני למרות שהגוף בריא, האדם לא יתפקד מאומה. לעומת זאת מי שיש לו מחלה בגוף, אם הראש צלול האדם יתפקד למרות הבעיה.

הדור שלנו הוא דור התאוות וההפקרות. התאוה לא פוגעת בראש היא פוגעת בגוף, וזה סוד ההצלחה של מערכת החינוך החרדית על כל גוניה עדותיה וסוגיה. הקורת גג שנקראת "הציבור החרדי", זה הראש הבריא והצלול שלנו. אין זה סוד שהציבור החרדי כמו הדור כולו מתמודד עם ההפקרות הנוראה השוררת בחוצות שמצליחה לנגוס הרבה מאוד בחניכים שלנו. אבל הראש שלנו תמיד נשאר בריא וצלול, ההשקפה היא ברורה לכל יהודי הנמנה על בני הציבור החרדי. לכן גם אם הגוף חולה אפשר להמשיך ולתפקד.

לעומת זאת מסגרות החינוך האחרות שמחוץ לציבור החרדי יש להם בעיה בראש. המוח לא בריא, ההשקפה היא לא נכונה, ככל שהם משקיעים במלחמה נגד ההפקרות, המציאות בשטח מוכיחה שהם לא מצליחים

"המדבר הוסיף לייבש אותי מבפנים"

בחברה. לא הייתי "צדיק" גדול. אדרבא הייתי די מרדן. אבל גם כשהתחמקתי מתפילת מנחה, גם כשאכלתי כשרות בינונית, אפילו ברגעי המרי הקשים שלי - הקב"ה היה שם. הייתי צריך כביכול "להסביר" לו בליבי, למה "מותר" לי או למה אני "אנוס". ובצבא הוא נעזב ממני.

קשה לי להתוודות בפניכם, אבל לצורך העניין אני מאלץ את עצמי לעשות זאת. האמת המרה היא שכבר למעלה מעשר שנים עברו מאז - ואני עדיין לא חזרתי לרמה שבה הייתי לפני שהגעתי לצבא. אבל אתם - יושבים כאן במין שאננות מוזרה, ודנים בעד ונגד: בעד השתלבות במקומות עבודה חילוניים או נגד; בעד מגורים בשכונה חילונית או נגד; בעד השתלבות למסגרת השתלמות חילונית או נגד. בקיצור: אתם דנים בשאננות מבהילה האם כדאי להצביע בעד התאבדות רוחנית או אולי יש צד קלוש להצביע נגד. וקשה לכם להכריע - מאוד קשה לכם להכריע - כי, בעיניכם, הצדדים כמעט שקולים.

"אבל אתם - יושבים כאן במין שאננות מוזרה, ודנים בעד ונגד: בעד השתלבות במקומות עבודה חילוניים או נגד; בעד מגורים בשכונה חילונית או נגד; בעד השתלבות למסגרת השתלמות חילונית או נגד. בקיצור: אתם דנים בשאננות מבהילה האם כדאי להצביע בעד התאבדות רוחנית או אולי יש צד קלוש להצביע נגד. וקשה לכם להכריע - מאוד קשה לכם להכריע - כי, בעיניכם, הצדדים כמעט שקולים"

אומנם אני מבין שאין לכם את הנסיון המר שלי. אבל עדיין אני חושב, שהיה אסור לכם - למרות חוסר הנסיון שלכם - להעלות על הדעת דיון כזה. כי לפחות את זה אתם חייבים הייתם לזכור - את מה שחקק הרמב"ם הקדוש בידו החזקה: "דרך ברייתו של אדם להיות נמשך בדעותיו ובמעשיו אחר ריעיו וחבריו, ונוהג מנהג אנשי מדינתו. לפיכך צריך אדם להתחבר לצדיקים, ולישב אצל החכמים תמיד כדי שילמד ממעשיהם".

כך פסק הרמב"ם, פסק - לא המליץ! זה לא נכתב בספר מוסר - זה נחקק ביד החזקה! כי כך היא דרך ברייתו של אדם זה טבע הבריאה להיות מושפע, ואין לאדם בחירה לשנות את הבריאה! הוא יכול להאבק עם ההשפעה הזו, לצמצם את נזקה - אבל אינו יכול לבטלה כליל!

לכן אני שואל, רבותי, איך עלה הדיון הזה? מצאתם פוסק שחולק על הרמב"ם? או אולי מתקיים מושב בית דין - גדול בחכמה ובמניין - שהחליט לפסוק אחרת?

כשביקשנו לדעת איך מגמת השלטון לבולל אותנו בחילוניות מתבצעת הלכה למעשה בנפשו של מי ש'משתלב' בחברה מקלקלת - הפנה אותנו איש שיחנו לקטע מדהים מתוך ספרו של המחנך הדגול רבי יחיאל יעקובסון שליט"א "אל תחטאו בילד" (בסוף החלק השני בפרק הדין בענין הדוגמא האישית) והדברים מדהימים!

"כדי לחדד דברים אלה אנו מעתיקים כאן נאום חריף על השפעת החברה. הדברים נאמרו במסגרת סימפוזיון שערך אחד מארגוני התשובה - סימפוזיון שעסק בשאלת הסגירות של החברה החרדית. אלה הם הדברים:

עד עכשיו ישבתי בשקט אבל אני יכול יותר לשתוק. אתם שרוים במין דיון אקדמי, פילוסופי, מנותק מהמציאות, אבל אני מצוי בסערת רגשות של תסכול, כאב ומרירות. אצלי הנושא הזה הוא זריית מלח על פצע מדמם. ואני לא מגזים. אפילו עכשיו עולות דמעות של תסכול וכאב בעיני. כי אני חייתי את הנושא הזה, ושילמתי עליו - ועדיין אני משלם עליו - מחיר כבד מנשוא.

אני מניח שאינכם יודעים, אבל אני שרתתי בצבא, אין זה משנה כיצד הגעתי מבית חרדי אל הצבא - די בכך שתדעו שכך היה. ואני הייתי זה שעליו אמרו: "הנה אחד שלא התקלקל בצבא; הנה אחד שאפילו התחזק בתקופה הזו." זה מה שאמרו עליו אחרים. אבל אני אומר לכם, שאינני יודע אם אי-פעם אצליח לתקן את ההרס הרוחני ואת הנזקים שנגרמו לי. אני גם לא יודע אם אצליח להסביר לכם במה מדובר.

עיקר הארס המפעפע במסגרת הצבאית אינו מתמצה לא בקשיי קיום מצוות, לא ברעל דיבורי הכפירה, ואפילו לא בעמידה מול הסתאבות בחיי-הפקר פרושים. כל הדברים החמורים והזוויעתיים האלה מתגמדים מול ההשחתה העיקרית. ההשחתה העיקרית היא לחיות במציאות שבה הקב"ה הוא בכלל לא נושא. לא מדברים עליו, לא מתווכחים עליו, אפילו לא מנסים למרוד בו. החיים זורמים להם כביכול הוא איננו.

ונגד זה אין שום פתרון. כי אתה לא יכול לשנות את המציאות סביבך. אתה חי במציאות של מדבר צחיח, של חורב שחון, ואתה מתייבש וגווע מיום ליום. אתה יכול להטיח את ראשך בקיר, לצרוח עד לב השמים, לריב עם כולם, להתפלל כל היום - והבעייה לא נפתרת. כי המדבר נשאר מדבר המוות.

כאמור, אני הייתי זה, שעליו אמרו אחרים, שהוא הצליח להתחזק בצבא. כך זה נראה מבחוץ. כי ניסיתי להלחם עם היובש הזה בכל כוחי. החמרתי על עצמי בכל דבר אפשרי, הסתכסכתי כדי לא לוותר על שום ענין דתי, אמרתי תהילים ולמדתי משניות בעל פה. אני מניח שזה צמצם את הנזק - אבל לא מנע אותו ולא פתר את הבעייה.

כי המדבר הוסיף לייבש אותי מבפנים. כל המצוות שקיימתי, כל הפעולות שנקטתי - כולן היו נבובות וחלולות, חסרות נשמה ונעדרות לב. כי הלב היה חנוק, מאובק, קבור תחת גבעות חול ומתפורר מיובש.

בילדותי ובנעורתי הקב"ה היה בכל מקום, כל הזמן. בבית, ברחוב,

גם מי שלא הצליח להגיע לדרגות רוחניות, בליבו פנימה הוא יודע היטב את מצבו ומעריך מאוד את מי שכן העפיל לפסגות רוחניות. המציאות הזאת שכל יהודי חרדי באשר הוא ולא משנה באיזה דרגה רוחנית הוא נמצא בפועל, מייקר ומכבד תלמידי חכמים ועובדי ד', וממילא ילדיו אכן שואפים להיות תלמידי חכמים ועובדי ד'.

עתידי החינוך

העתיד בערפל

תוכל לבנות לנו פרופיל לדמותם של הילדים לאבות ששירתו בלילות לאומי או אזרחי?
כשהתייסדה הציונות, ותקופה קצרה לאחריה הוקמה הציונות הדתית. האם אז בתקופת ההתייסדות של המזרחי היה מישהו שידע איך זה יגמר ואיך זה יראה בדור הבא? מישהו יכל לדמיין אז בדמיונו את מערכת החינוך הממלכתית דתית כיום ואת הרמה הרוחנית שלהם? מישהו יכול היה לצייר פרופיל של חניך דתי-לאומי?
לא! אף אחד לא ידע מראש איך זה יראה בדיוק, רק הסתכלו במציאות וראו שכל מי שנסחף אליהם הופך להיות אדם מסוג אחר, המידע הזה הספיק לאנשים רבים מבני הדור ההוא לא להיסחף ומצד שני הרבה שלא ראו מול העיניים את ההבדלים נסחפו לדאבון הלב והגיעו לאן שהגיעו.
גם אנחנו לא יודעים לאן זה יתדרדר ואיזה צורה זה ילבש. אנחנו רק יודעים ורואים מול העיניים יהודים חרדים שמתרוקנים כליל מרוחניות והדבר הבסיסי ביותר של היהודי החרדי הלא הוא "מעמקי הלב" נמוג ומתמוסס. מנסיון העבר אנחנו יודעים שזה מוביל לחרדי מסוג אחר ושונה שהתהווה זה לא התחתית שלו.

חיסול ממוקד

אחרי שהדברים הללו ברורים, מה קורה ברגע שאבי המשפחה מתגייס לשירות צבאי או לאומי

הדעה שלנו בענייני פוליטיקה ארצית ומקומית, אלו סניפים וסעיפים קטנים של עיקרון הכפיפות לתלמידי חכמים ועובדי ד' וישום דעת תורה בעולם המעשה. ההשקפה החרדית הבסיסית הקיימת בכל החוגים והעדות המרכיבים אם ננסה לתמצת את העקרונות זה יעמוד על סולם כזה:
(א) התורה ולימודה ועבודת ד' זה הדבר העיקרי ותכלית העולם.
(ב) כל מילה של לימוד התורה וכל קיום מצווה זה ה'קניין' האמיתי היחיד שיש לאדם בעולם מעל ומעבר לכל רכוש אחר.
(ג) האושר נמצא בלימוד התורה ובקיום המצוות ואין אושר אחר מבלעדי זה.
(ד) ה'עולם הזה' הוא דבר שכלה ותם ונגמר, וישום קנין של העולם הזה וישום 'מעמד' בעולם הזה אינו 'שווה' ולא כלום.
(ה) מי שחי חיי עניות ודחק ועמל בתורה ועובד את ד' הוא האיש הכי נעלה בעולם והוא המאושר בעולם.
(ו) אשתו של אברך השקוד על התורה ומסייעת בידו ללמוד חשובה אלפי מונים מאשת קריירה.
(ז) כל דרגה שאדם קונה ביראת שמים וכל טיפה של יראת שמים חשובה יותר מכל הקניינים שבעולם.
(ח) דעת תורה וההלכה הם אלו שמדריכים את האדם ואת תהלוכותיו על כל צעד ושעל.
(ט) עיקר ה'חשיבות' של האדם היא דרגתו הרוחנית בלבד.
(י) גידול ילדים לתורה ולחיי תורה היא התכלית העיקרית של האדם בעולם.
אלו עקרונות ההשקפה החרדית המשותפים לכל מי שנקרא יהודי חרדי. גם מי שלא מצליח לחיות כך בפועל מחמת ההתמודדויות השונות שהעולם הזה מציב בפניו, הוא בוודאי חושב כך וסבור כך וישום רוח שבעולם לא תזיז אותו מההשקפה הברורה הזאת.
שוב אני חוזר לשאלה איך באמת מערכת החינוך החרדית מצליחה להנחיל את הערכים הללו ואת ההשקפה הזאת לכל חניכיה ובניה?
כאמור, אין אמצעים ישירים, אבל התכלית של כל המערכת החינוך היא להוציא חניכים בעלי השקפה זו.

השפעה מקיפה

אולי כאן המקום להמחיש זאת באמצעות סיפור ידוע על מרן החזון איש זצ"ל.
היה אדם אחד בעל השקפות מעוותות ושליטות שניהן כרב בעיר גדולה והחזיק בה ישיבה שלמדו בה לימודי קודש בלבד. אחד מגדולי הדור שנמלט מפולין כיהן שם כר"מ ונודע לו שדעת החזון איש אינה נוחה מכהונתו באותה ישיבה. הזדרז ובא לבית החזון איש כדי לברר אצלו מדוע אין דעתו נוחה. החזון איש הרבה בטענות קשות נגד השקפותיו המעוותות

מה שאנחנו יודעים כעת, זה שמי שמתגייס לשירות לאומי ואזרחי לא רואה ביהודי שלומד את העיקר, הוא תופס את ה'עולם הזה' כדבר עיקרי. ענייני הרוח תופסים אצלו מקום משני אם בכלל, ומבחינה רוחנית הוא הופך לאדם יבש וכל המסגרת החרדית שלו היא בגדר מלומדה ופחות מכך.

האווירה בבית מתהפכת

שמענו הרבה על הנזקים בעתיד לכשיכפו עלינו להתגייס לשירות האזרחי האם תוכל לציין נזקים חינוכיים שנעשים בהווה?

כאמור, אין אנו צריכים לספר סיפורים, כאשר כל אחד יכול לתאר לעצמו איך נראה החינוך בבית אשר ראש המשפחה מחסל בידועין את הצביון החרדי בבית. אבל לסבר את האוזן אספר לך סיפור אמיתי ששמעתי זה עתה לפני שבועות אחדים מעמיתי, מחנך חשוב בת"ת מכובד בירושלים.

היה ילד אחד שהבחינו אצלו ירידה דרסטית ברמתו הרוחנית, והיה ברור לכל העוסקים במלאכה שמשוהו אצלו השתנה. מפנה יוצא דופן קרה בחייו של הילד ששינו אותו לחלוטין לרעה. הוא הפסיק להתעניין בלימוד, בתפילה בהתנהגות טובה וכד' עד שאותו מחנך החליט לקרוא לשיחה את הורי הילד כדי לעלות על נקודת המפנה שחוללה את השינוי בילד.

בשיחה לא הבחין המחנך במשהו בלתי רגיל, הוא ראה משפחה חרדית למהדרין ללא בעיות. עלו כמה הצעות, נשאלו שאלות, ובכל זאת לא הצליחו לעלות על התשובה למהפך הרע שחל בילד.

כעבור כמה ימים, בשיחה שערך עם הילד

עצמו, פלט הילד איזה מושג רחובי שרחוק מאד מהלקסיקון החרדי. המחנך שנבהל מכך, שיכנע בטוב ובמוטב את הילד שיספר לו מהיכן לו מושגים כאלו, ולאחר מאמצים רבים הילד נפתח.

הוא סיפר שלאחרונה אביו קנה 'טייפ' חדש, ועדיין לא טיפלו בהוצאת הרדיו ממנו, ובזמנים שהוא לבד בחדרו הוא מאזין לרדיו...

עמיתי המחנך ששמע את הדברים יוצאים מפי הילד, נחרד בבעתה. מהיכן יש לו לילד חרדי צעיר את הרעיון בכלל להאזין לשידורי הרדיו הטמא, לטמטם את מוחו הבריא בהבלים כאלו. אבל במבט לאחור הוא שמח שהוא עלה על הבעיה, וכעת ניתן לפתור.

ואז בהמשך השיחה התבהרה לו כל התמונה. הילד לפי תומו סיפר שאביו יוצא כל יום לעבוד באיזה בית חולים והוא "כמו שוטר, אבל לא בדיוק..." והוא שמע אותו פעם מספר לאימו שהוא מדבר שם עם אנשים חילונים והם אומרים לו שהוא חכם והוא בכלל לא כמו כל החרדים השחורים...

בקיצור, כל הקצוות התחברו...

"סיפרתי את הסיפור לאחד מרבני הת"ת - מספר לי עמיתי - והוא התחלחל. הוא הסביר לי שברגע שהאב משרת בשירות אזרחי, האווירה בבית מתהפכת וזה משפיע ישירות על הילד. ויש לחשוב ברצינות להכניס סעיף כזה בתקנון הת"ת, כי ילד כזה שמושפע מהבית לרעה אין מקומו אצלינו.

סוף הסיפור הוא שלאחר שיחה עם האב התברר שהוא כבר סיים את השירות האזרחי, אבל לא העלה על דעתו מה הוא עולל בידיו לילדו מחמדו, וביקש למצוא דרך לתקן את המעוות, ועוד מחכה לו דרך ארוכה להשיב את

בנו על מקומו. בכל מקרה, די לנו בסיפור זה כדי להמחיש את מה שדיברנו עד כה.

מראה מזיק

בדרך אגב, כשאנו מדברים על ההרס בחינוך הילדים, הייתי רוצה לציין תופעה חדשה וכואבת, שלדאבונינו פשתה בחוצותינו והנזק החינוכי הנגרם מכך הוא לאין ערוך.

בזמן האחרון מסתובבים בעלי חזות חרדית לבושים במדי צבא בחוצות הערים החרדיות. אין מילים לתאר את הנזק החינוכי העצום שהדבר מסב לנו. מראה של אדם חרדי במדי צבא זה מחורר חור בהשקפה הבסיסית ביותר של היהודי החרדי. עצם המראה הזה מעניק לגיטימיות לדבר שהוא ההפוך באופן הכי קיצוני ממנהות של היהודי החרדי.

מה עוד ששמועה עקשנית אומרת שהצבא בעצמו משלם למגוייסיו סכומי כסף מיוחדים כדי שיסתובבו בחוצותינו בלבוש זה, כדי לקעקע את הסיאוב והתיעוב שחש כל יהודי חרדי מכל מושגי הצבא.

ואם הם הבינו שזו הדרך לקרר אותנו ואת ילדינו, מדוע אנו מחרישים? אני לא יודע מדוע אנשים משלנו לא מוחים כשהם נתקלים במראות אלו. מגיע בן אדם ורוצה בפירוש לערער את כל יסודות החינוך של הילדים שלנו, ואנחנו שותקים באין פוצה פה ומצפצף? אתמהה.

איך אנחנו יכולים להתמודד מול הגזרה הזאת?

ההתמודדות הכי טובה היא בעצם הידיעה הזאת שהשירות הלאומי והאזרחי הוא מקום שכל באיה לא ישובון מבחינה רוחנית. ככל שהידיעה הזאת תהיה לנו ברורה יותר ויותר, כך באותה מידה נצליח לעמוד בפני הגזרה הקשה הזאת ולנצחה בע"ה.

הימור מסוכן

בסיום השיחה מבקש איש שיחנו לציין נקודה חשובה עד מאד.

"תאר לעצמך, אילו הגאון הגדול רבי חיים קנייבסקי שליט"א היה אומר על פעולה מסוימת שכל העושה אותה מאבד את כל רכושו ויישאר עני מרוד כל ימי חייו, האם יש אחד שהיה מעיז להסתכן כשממונו על הכף?

ואילו כאן הוא כותב בפירוש "שכל אחד שנכנס למקומות הנ"ל הוא מחריב בזה את עצמו ואת צביון ביתו ועתיד חינוך ילדיו" - איך ישנם אנשים שמוכנים לסכן את כל עתידם, עבור בצע כזה או אחר?

מי זה האיש אשר יוכל לומר, לי זה לא יקרה, כאשר מנגד עומדים גדולי הדור ואומרים כן, זה יקרה!

מי זה האיש אשר מלאו ליבו לקחת הימור מסוכן כזה על חשבון ילדיו?

"הצבא בעצמו משלם למגוייסיו סכומי כסף מיוחדים כדי שיסתובבו בחוצותינו בלבוש זה"

המטרה: מלחמה על ה'יראת שמים' שלך!

של אנשי השלטון, מי שקובע מה יתרחש בדקה הבאה הם נתוני הסקרים ואינטרס "עיקרון ההישרדות".

כשהמצב מבלבל, לא יודעים אפילו על מה להתפלל, כי שכשעמלק מתחפש לכנעני איננו יודעים אם להתפלל למפלתו של עמלק או של כנען.

עצם מצב הבלבול משרת מטרה מוגדרת. הטשטוש ומפלס המתח העולה ויורד חליפות מוביל אל היעד המוגדר מראש בצורה הברורה ביותר. היסח הדעת הוא הכביש המוביל אותנו אל המקום שאויבינו מעוניינים לראות אותנו.

"המבצר" שמה לה למטרה לחתור להעמיק ולראות נכוחה את אשר לפנינו, כדי שאנחנו, בני הציבור החרדי, לא נשחק את המשחק שלהם ולא נובל לאן שהם רוצים להוביל אותנו!

מאז קום המדינה לא היינו שריים בבלבול כזה!

האווירה היא כמו בימי טרום מלחמה!

כל רגע צצה שמועה אחרת, המציאות עצמה גם היא משתנה מרגע לרגע, ויחד עימה מפלס המצב רוח.

רגע אחד נדמה לנו שהשמיים נופלים עלינו, והרגע שלאחריו מביא בכנפיו בשורה המשחררת את הלחץ והרווחה משתררת בלבבות.

מפלס מצב הרוח מחזיק מעמד יציב שעות מספר ואז המטוטלת נעה ונדה שוב ושוב.

כפי שהמצב נראה עכשיו בעת כתיבת שורות אלו, מצב אי הוודאות עומד להתפרס על פני תקופה ארוכה.

התנאים המינימאליים לקיומנו כאן בארצנו הקדושה מונחים על שולחן הניתוחים ונתונים לחסדי הקפריזות והאינטרסים הקטנוניים

את תרחיש העוועים הקורה כעת, היה נידון כאיש הזוי.

גם המציאות עצמה היא הזויה ממש. אין מאן דהו שיכול להצביע על תקופה בהיסטוריה שעניינים עקרוניים כאלו שגם לשיטת אויבינו הם עלולים לגרום קרע בעם, נידונו בצורה חובבנית ובלתי שפויה כזאת.

אם המסקנה היא שהסיטרא אחרא בעצמה היא זו הרודפת אותנו, ההסתכלות משתנית לחלוטין.

לעשות...

אלא שאת מה שהם כן יצליחו לחולל בסוף, זה בדיוק מה שהם רצו מלכתחילה, וכל הבלבול היה כדאי להוביל לזה מבלי שנתנגד ונעמוד על נפשינו.

1

כלבי רומי

כלבי רומי היו כלבים מתוחכמים. כשרעבונם גבר עליהם היו ניצבים על יד דוכנו של הנחתום ומצפים לרגע של היסח הדעת. אילו היו נועצים את שיניהם בכיכר לחם אחת היה האופה רודף ומציל מידם. לכן התחכמו הכלבים - כפי שמספר המדרש - וברגע של חוסר שימת לב היו הופכים את הדוכן כולו והלחמים היו מתפזרים לכל עבר. האופה הבהול היה מתרוצץ ואוסף את הלחמים ובינתיים בכל המהומה שנוצרה הצליח הכלב לחלץ כיכר לחם אחת ולברוח.

כשהסתיימה המהומה, והאופה סיים לשער את הנזקים, הוא ניחם את עצמו שמתוך כל המהומה הוא הפסיד בסך הכל כיכר לחם אחת ויחידה. אבל מטרתו של אותו הכלב מלכתחילה הייתה הכיכר היחידה הזאת, עבודה הוא יצר את כל המהומה הגדולה.

יתכן שבסופו של דבר לאחר שכל העליהם התקשורת והשלטון יסתדר, אנחנו נשב ונעשה "אמדן נזקים". ואז נתנחם שבסופו של דבר הם לא הצליחו לגייס את בני הישיבות לצבא והם לא סגרו את היכלי הכוללים על מנעול ובריה, והם לא הצליחו... וגם לא הצליחו... וגם לא עלתה בידם

2

מי כאן האיש?

למרבה הפלא, המצב שנוצר בקיץ תשע"ב הוא בלתי מוכר בהיסטוריה שלנו.

אין כאן "המן הרשע" מוגדר, נגדו אנחנו מתעמתים ולמפלתו אנחנו מייחלים, נוצר כאן מצב שכל המשתתפים בו מצויים במבוכה. הרודפים, יותר ממה שהם מתכוונים להציק לנו, והם בהחלט מתכוונים מאוד להציק לנו, בבחינת ביקש לעקור את הכל, הם מתכוונים לשמור על ה"כסא" שמתרחק מהם.

כל זאת מוביל את הרואה נכוחה למסקנה בלתי נמנעת: מי שרודף אותנו זו ה"סיטרא אחרא" בעצמה!

הגזרות הנוחתות עלינו הם משהו בלתי צפוי. מי הוא זה שחלם לפני שלשה חודשים שהציבור החרדי כולו יקלע לתסבוכת תמוהה כזאת? אם היה קם מאן דהו והיה חוזה מראש

3

הנזקים בהווה

טרם נדבר על הנזקים הגדולים הצפויים לנו בעתיד, אחרי שהגזרות יצאו לחושך, סבורני שכבר עתה, בהווה, התחוללו נזקים עצומים.

קודם כל עצם הדיון על עתידם ומעמדם של בני הישיבות הוא חילול השם נורא ואיום!

הדבר הכי אמיתי הכי יסודי והכי פשוט, שהעולם עומד וקיים אך ורק על לומדי התורה וכל השאר קיימים בעולם רק כדי לעזור ללומדי התורה ולהיות להם לצוותא, הידיעה הפשוטה הזאת נמחקה לגמרי בגלגלי הדיון על מעמדם של בני הישיבות, זה הרי נורא נוראות, האויר

4

מלחמה על דרגת היראת שמים

קשה מאוד להגדיר את ה"מהות" של הגזרות הנוחתות עלינו. וקאן נעוצה המלחמה הגדולה, אנחנו חייבים לקלוט את ה"נקודה הפנימית" כבר בשלב הזה כדי שנוכל למקד את המלחמה על הנקודה הזאת מתחילה ועד סוף. ברגע שנדע מה מחכה לנו נוכל לרתום את כל הכוחות כדי לעמוד על נפשינו! ובכן, לאחר עיון מדוקדק בכל המתרחש מול עינינו בעיניים מעיינות ומעמיקות נראה שההגדרה המדויקת של מכלול הגזרות הוא מלחמה על "מדרגת היראת שמים" של כל אחד ואחד באופן אישי.

הציבור החרדי מחולק בדרגות דרגות ביראת שמים. מעטים נמצאים בדרגה העליונה ביותר של יראת שמים, ראיתי בני עלייה והם מועטים,

מלא ברעל והחילול השם הכרוך בעצם מחיקת יסוד היסודות של קיומינו, הוא בלתי ניתן לתיאור! שלא לדבר על הקרירות האיומה שהם הצליחו להחדיר בתוך המבצר פנימה בעצם הדיון הזה!

מרב שאנחנו עסוקים בפחדים מפני העתיד שכחנו מלחשוב על כך.

מעבר לחילול השם הנורא, הבה ניחן כל אחד מאיתנו את ידו על ליבו ושאל את עצמו בכנות: האם משהו מן ההשקפה המעוותת שכבר אוצזת בקצה המחנה, לא התערבלה במוחו? הרעל הזה חלחל וחלחל לעומק הנשמות שלנו.

להשקפות הזוועה שכבר חוגגים בקצה השוליים של הציבור החרדי, כאילו ושרות לאומי ואזרחי זה דבר שיהודי חרדי יכול לשהות בו מבלי שהיראת שמים שלו תינזק לנצח (או מבלי לקחת בכלל בחשבון את הנושא של יראת שמים), יש אנשים שאחראים לזה!

מי שאחראי לכך שההשקפות הללו די מעוגנות בשוליים, הם אנחנו, לומדי התורה, שהתקררנו מעט מחמת רוח הפרצים הנושבת ברחובות.

אילו היינו אנחנו באותה אש להבה, הם, אנשי השוליים, לא היו מגיעים רחוק כל כך.

”כשהסתיימה המהומה, והאופה סיים לשער את הנזקים, הוא ניחם את עצמו שמתוך כל המהומה הוא הפסיד בסך הכל כיכר לחם אחת ויחידה. אבל מטרתו של אותו הכלב מלכתחילה הייתה הכיכר היחידה הזאת, עבודה הוא יצר את כל המהומה הגדולה.”

”אותו יוציאו מן החממה הרוחנית וישלחו אותו לעשות שירות אזרחי או לאומי במוסד חסד חרדי”

ולעומת זאת מעטים נמצאים בדרגה נמוכה מאוד ביראת שמים. לכל יהודי יש את המדרגה שלו ביראת שמים.

המלחמה המתחוללת מול עינינו הוא מלחמה פרטית נגד כל יחיד ויחיד על הדרגה שלו ביראת שמים. הם רוצים להוריד כל אחד מהמקום איה שהוא נמצא ארבע או חמש דרגות אחורה.

מי שהוא בן עלייה מופלג שמחדש מערכות בעומק העיון או שגומע עשרות דפי גמרא בבקיאות או שמתעלה במעלות החסידות, אותו הם יחייבו לרדת ממדרגותיו העליונות ולהתעסק עם נושאים...

מי שהוא חובש ספסלי בית המדרש ונמצא בין ארבעת הכתלים הקדושים של בית המדרש ולומד תורה ובכל מילה ואות מן התורה הוא מתעלה ומתרומם ומעלה את כל העולם עימו, אותו יוציאו מן החממה הרוחנית וישלחו אותו לעשות שירות אזרחי או לאומי במוסד חסד חרדי...

מי שלא הצליח כל כך בבית המדרש ולמעשה הוא עוסק לפרנסתו, אבל במהותו הוא נשאר בן תורה, והוא משתדל לשהות בסביבה כשרה וחרדית והוא מתגעגע לתורה ובבניו הוא משריש את אהבת התורה, אותו ישימו בשירות אזרחי בסביבה ואוירה חילונית או חצי חילונית כדי ששארית הגחלת של היראת שמים שלו תיכבה והוא יהפוך לאדם יבש לגמרי מבחינה רוחנית.

מי שהוא יהודי חרדי בדרגה שהוא עובד בסביבת עבודה חילונית אבל לפחות הוא שומר תורה ומצוות במסגרת חרדית, אותו הם ישימו בצבא ג' החמורות, כדי שלא ישאר שם ושארית זכר לרוחניות שלו.

כללו של דבר זו מלחמה כוללת על היראת שמים של כל אחד ואחד, כל יהודי חרדי באיזה מצב של יראת שמים שיש לו, ימצא את עצמו במלחמה גדולה וכבדה מול אויב המעוניין להוריד אותו שלשה או ארבעה דרגות אחורה.

5

מלחמה אישית

מי שעוקב קצת אחר הפרסומים ואחר הויכוחים המתחוללים בין פלגי השלטון, אלו הרוצים ללכת בקיצוניות עד כדי הטלת קנס של מאות אלפי שקלים מה שנקרא סנקציות אישיות, לבין אלו החפצים באותה מטרה ממש רק בצורה רכה יותר ומתוך "הסכמה", רואה את התהליך הזה איך הם תופרים את הגזרה באופן

”

מי שעוקב קצת אחר הפרסומים ואחר הויכוחים המתחוללים בין פלגי השלטון אלו הרוצים ללכת בקיצוניות עד כדי הטלת קנס של מאות אלפי שקלים מה שנקרא סנקציות אישיות לבין אלו החפצים באותה מטרה ממש רק בצורה רכה יותר ומתוך "הסכמה", רואה את התהליך הזה איך הם תופרים את הגזרה באופן ספציפי על כל יחיד ויחיד כל אחד על הרמה שלו ביראת שמים וכל אחד יצטרך להתמודד באופן אישי.

הקיום הרוחני ולטובת התהום הנורא והשאול תחתית הכרוך בשירות הלאומי והאזרחי. איננו מוסמכים לפרש עניינים עמוקים בתורה, אבל המפגש הראשון בין יעקב לשרו של עשו מוגדר בפסוק "ויותר... לבדו". כך מתנהלת המלחמה עם שרו של עשו. לבדו לבדו. על אחד עם עצמו. בלי עוזרים בלי מסייעים בלי שום מצב מסביב.

7

כשהמלחמה "נמרחת"

הדבר המפחיד ביותר, הוא משך הזמן הארוך שהם מקציבים לביצוע הגזרות. אילו היו גוזרים את הכל בבת אחת, היינו מנצחים במלחמה הזאת. אלא שה"סיטרא אחרא" אומרת במפורש מגרונם של אנשי השלטון שהם הולכים לבצע את הגזרות הללו בצורה איטית וזוחלת שתתפרס על פני עשר שנים, כל שנה הם יתקדמו בעוד נקודה עד שהם יגיעו ליעד המוקדש שלהם: לבולל אותנו בקרב הציבור שמסביב ולערטל אותנו מכל רגש של קדושה. כשמלחמה מתנהלת בצורה נקודתית, מגייסים את כל הכוחות, אולם כשהמלחמה "נמרחת" ומתרכזת בנקודות שוליות, השיגרה שוחקת את הכוחות ואז אין אפילו שוויון בין שני הצדדים. צד אחד נלחם והצד השני מפקק ועייף ולא שם לב איך שמשנים אותו לאט לאט. העצה היעוצה היא להעמיד את דברי ראשי השלטון מול עינינו את תוכניתם המלאה. את מה שהם רוצים. להעמיד תמיד את המצב

מתפוגג לו ברגעים קשים. מן הצד השני עומד השירות האזרחי והלאומי שלוחי הסיטרא אחרא בזרועות פשוטות ומחכים שייפול במלכודת.

6

לבדו לבדו...

כדי להתמודד מול המצב הזה צריך איתנות עצומה בהשקפה. רק מי שמסתכל על השרות לאומי והאזרחי כמו על האושוויץ של הנשמה, רק כזה אחד יכול להצליח בהתמודדות הזאת. אלא שה"סיטרא אחרא" עושה את כל המאמצים בעולם ואף כבר הצליחה לקרר את האמבטיה, כל הנושא הזה של שירות לאומי או אזרחי, במקום שזה יהיה קיצוני וחד משמעי הם העבירו אותו למין מצב "פרווה" כזה. זה לא נורא כל כך ולא בדיק מה שמספרים לך וזה בכלל "מותאם לחרדי" זה גם "חסד", וחסד זה הרי דבר חשוב. ולא כולם מתקלקלים שמה ויש כאלו שמחזיקים מעמד... כל ה"פרווה" הזה בנוי כדי למשוך למלכודת. הטשטוש הזה לא נמשך הרבה זמן, ברגע אחד הכל נהיה ברור קיצוני וחד משמעי זהו הרגע שנכנסים "בפנים", אבל אז זה מאוחר מידי. אחרי שנמצאים שם בשירות האזרחי או הלאומי הנושא של "דרגות ביראת שמים" לא תופס מקום בכלל, פשוט לא קיים. הסביבה מייבשת את כל הלחלוחית הרוחנית ובכלל לא חושבים על כלום. בשביל זה אנחנו צריכים להתעורר לפני כן. לשנן לעצמינו אלף אלפי פעמים: "שירות אזרחי ולאומי, זו סכנת חיים רוחנית". "שירות אזרחי ולאומי, זו סכנת חיים רוחנית" "שירות לאומי ואזרחי, זו סכנת חיים רוחנית". לשנן עוד ועוד מבלי להתעייף. ובהגיע זמן הנסיון, כל אחד יצטרך להתמודד עם זה, לא להכנס לצדדים ולחיבוטים אלא להשאיר את ההבחנה הבהירה והברורה ש"שירות אזרחי ולאומי, זו סכנת חיים רוחנית" במלא עצמתה. במצב כזה אולי ואולי יהיה הנסיון שקול לכל הפחות, ולא יהיה מוטה מראש לרעת

ספציפי על כל יחיד ויחיד כל אחד על הרמה שלו ביראת שמים וכל אחד יצטרך להתמודד באופן אישי.

וזה הגרוע מכל בגזרות החדשות האורבות לפתחנו. המלחמה היא מלחמה כוללת נגד הציבור החרדי. אבל שדה הקרב הוא אצל כל יחיד ויחיד. מלחמה אישית, אחד על אחד! כשיש מלחמה כוללת נגד ציבור גדול יש את המצב של איש את רעהו יעזרו וכולם מתחזקים ביחד. גם אם המלחמה היא נקודתית והיא פוגשת מראש מצב ידוע יש סיכוי להתמודד בהצלחה עם זה.

כאן זה שונה לחלוטין. כשאברך יעמוד מול מצב שאין לו לחם לפי הטף, וממול קורן לו השירות האזרחי בשלל צבעים מזוייפים. הנושא של הירידה העצומה ביראת שמים שלו וההרס המוחלט בחינוך ילדיו לא עומד מול העיניים בזמן שהקשיים מעיקים. ואז יעמוד האברך, לבדו, יחיד, בלי שום עוזר ומסייע, שום סביבה לא תעזור לו, שום אדם לא יסייע בידו, רק הוא לבדו יצטרך להחליט אם להחזיק בקרנות המזבח בכל הכח ולשמור על הדרגה שלו ביראת שמים או לתת לטשטוש ולבלבול ולקרירות לעשות את תפקידם. וזה נסיון קשה, מאוד קשה, אם לא ירדנו לעומק בקשת חכמים "ייתי ולא אחמיניה" אז זה הפשט!

בשעת מעשה, באותו רגע קשה שהאברך יחליט להכנע וללכת לשירות האזרחי, הוא לא יראה את התדרדרותו ביראת שמים באופן מיידי ולא יחוש את השואה הרוחנית שהסביבה מחוללת בו. ואילו את הרווחה הכלכלית הוא יחוש באופן מיידי.

אלא מה, ההבדל הגדול יצוץ בילדים, בחינוך. בתוצאה של הדור הבא. השירות האזרחי והלאומי שלא לדבר על הצבא, מחולל שואה חינוכית של ממש בבית. התוצאה של ההחלטה האומללה של אותו רגע מתסכל מאין כמוהו תהיה בכיה לדורות.

אני מנסה להכנס לראש של האברך בזמנים שהדוחק מתגבר ללא נשוא, החובות נוסקים, והמצב הכלכלי בבית מעיק. מול העיניים נראה רק חושך. מסביב אין שום תמיכה. לא תהיה לו שום דוגמא איך מתנהגים בזמן כזה. גם את מעט החיזוק שהוא קיבל בדרך להתמודדות

את ה"יעידים" שהם מציבים ו

של קיץ תשע"ב מול מה שמחכה לנו בעתיד ולשאול את עצמינו האם זו לא התדרדרות בלתי מורגשת?

לא צריך להתאמץ הרבה כדי לדעת מה התוכנית שלהם. הם אומרים זאת בריש גלי בצורה מפורשת. הם עצמם מודים בפה מלא שאין אפשרות מעשית בעולם להביא לגיוס בכפיה, אבל אם יעבדו "בהסכמה" ובצורה איטית הם יביאו שינוי בציבור החרדי.

את ה"יעדים" שהם מציבים היום אנחנו צריכים לזכור. כי הם יזכרו זאת היטיב, רק אנחנו עלולים לשכוח את זה. כי הם בונים את התוכנית מלכתחילה בצורה כזאת שיהיה לנו הרבה זמן לשכוח.

8

שטיפת מוח

צורות המלחמה ביהדות בעבר לעומת צורות המלחמה ברוחניות של ימינו הם שונים באופן מהותי. בימינו התחדש אופן מיוחד בתהלוכות בני אדם הנקרא "שטיפת מוח".

בצורות שונות הידועות למומחים בעניינים הללו הם מצליחים לעקוף את מנגנוני ההגנה הרגילים שיש לאנשים מפני דיעות הזרות להם והם מחדירים למוחם דעות אחרות ושונות. בימינו אלה, בגזרה הזאת העומדת לפנינו, הם, האויבים שלנו, אומרים במפורש שאחד מהדרכים שהם הולכים להלחם בנו ולהוציא אותנו אל "מסלולי איבוד הרוחניות" שהם מכינים עבורנו, זה באמצעות שטיפות מוח.

היום אנחנו צריכים לזכור. כי הם יזכרו זאת היטיב. 'חרדים' בצבא

כשנלחמים בנו באופן של כפייה אנחנו יודעים להתנגד, אנחנו יכולים למסור את הנפש. כך זה היה מדורי דורות. אבל כשנלחמים בנו באופנים של "שטיפת מוח" אנחנו צריכים מנה כפולה ומכופלת של מסירות נפש.

מסירות נפש נגד גזרות של כפייה היו במידה מסוימת מעשים חד פעמיים של התגברות. לעומת זאת מסירות נפש נגד גזרה של שטיפת מוח היא מסירות נפש תמידית יומיומית בלי סוף.

9

אשרי מפחד תמיד

הצורך הגרמני ימח שמו וזכרו לפני שהוא ביצע את זממו האכזרי והנורא הוא לא שמר שום דבר בסוד. הוא איים על העם היהודי בצורה מפורשת שהוא רוצה להשמיד אותם. את כל מה שהוא עשה בסוף הוא אמר מיד בהתחלה. אף אחד לא התייחס לאיומים שלו, כולם חשבו שזה לא ניתן לביצוע ושהעולם לא ישתוק לו ושזה לא יכול להיות שמשמידים עם שלם וכו' וכו'.

אילו היו מתייחסים לכל איומיו בצורה רצינית והיו יודעים מראש את הסוף המר היו הרבה דברים משתנים, אלא שההתייחסות הספקנית לאיומיו היו חלק בלתי נפרד מהגזרה הנוראה. לפני כעשר שנים בערך התחוללה מלחמה קשה ועקובה מדם בעירק, עליה שילמו עשרות אלפי אנשים בחייהם. הסיבה למלחמה הייתה כי המטורף שעמד בראש השלטון איים במשך כל הזמן בנשק כימי ובלתי קונבנציונאלי.

לבסוף התברר שלא היה לו שום מאגר של נשק כימי ובלתי קונבנציונאלי, אבל העולם קיבל את המלחמה בהבנה כי כבר למדו מההיסטוריה איך מתייחסים לאיומים.

המסקנה היא: כשמפחדים מאיומים יודעים גם איך להנצל מהם! לפני שבע שנים ניצל הציבור החרדי מאויב מר ואכזר שכמעט כילה והשמיד את אותנו מבפנים.

מי לא זוכר את הימים הנפלאים ההם, את הימים הטהורים והקדושים ההם, את הקידוש השם המופלא שהיה בזמן שהציבור החרדי נשמע כאיש אחד בלב אחד להוראת גדולי ישראל וזרק בהמוניו את הפלאפון הטרף ועבר לסלולארי כשר!

אז, באותה תקופה, לא ידעו בדיוק עד כמה מסוכן הסלולארי הטרף ולאיזה שאל תחתית הוא מוביל את מי שאוחז בו. אבל פחדנו. היה כאן פחד.

וכשמפחדים, פועלים נכון! היום אנו כבר יודעים היטב לאן היינו מגיעים

לולי אותו פחד. כשמפחדים מהאויב יודעים איך לקדם את פני הרעה!

10

צאו מהאדישות

המאבק הזה בין כוחות הקדושה לבין הסיטרא אחרא, יקום ויפול על דבר אחד! וזה תלוי אך ורק בדבר אחד. באדישות.

ככל שתגבר האדישות כך באותה רמה הם יצליחו לבולל אותנו בתוכם וככל שאנחנו נתנער מהאדישות ונעמוד איתנים כדי לא לזוז במאומה ממצבינו כיום, אנחנו נצליח להביס אותם. כשמסתכלים על חומרת הגזרה שעומדת בפנינו צריך פשוט לזעוק מרה על האדישות האיומה ששוררת במחנינו פנימה. אולם זוהי טבעה של אדישות שהיא מכלה את הכל ומחריבה את הכל.

אסור לנו להיות אדישים לעצם העובדה שאנחנו אדישים אנחנו חייבים לעשות הכל בדחיפות עליונה ממש, כדי לראות איך לצאת מן האדישות ולהתחזק ללא הרף על מלחמת הקיום שהיא ממש ציפור נפשינו.

11

להתחזק

מדוע נכשלו מאמצי החילונים לסחוף את כלל עולם התורה בעבר? איך הם לא הצליחו למוטט את עולם התורה במשך הזמן למרות שלל הפיתויים שהציבו בפני רבים?

התשובה טמונה בחוזק ובחוסן שלנו. ידענו את האויב, וידענו את רצונותיו ותוכניותיו והתנהגנו בהתאם למה שידענו. חזרנו לעצמינו את עצם הידיעה מה הם רוצים מאיתנו והתחזקנו בהשקפה. התחזקנו והתחזקנו עד שבאמת יצאנו מחוזקים.

גם הפעם, אם נשנן לעצמינו את אשר עומד לפנינו, נתחזק בהשקפה הטהורה ונשמור על עצמינו כל העת מבלי להרפות, הם לא יצליחו לבצע את זממם הנורא. כי אם כל זממם הוא לבלבל אותנו ולסחוף אותנו לאט לאט אל רשתם, כוחנו יעמוד נגדם כשאנחנו נהיה ברורים ובהירים ונדע את אשר לפנינו.

אם נצליח לשמר את ההתעוררות לזמן ארוך, בכל הדרכים והאמצעים שברשותינו הכל יראה אחרת. אנחנו ננצח בעז"ה.

מכור

מהפסגה אל התחתית: שיחה עם שלושה חרדים שחצו את הקווים ונטשו את המבצר ♦ האחד עם כתב אשמה חמור ביותר דווקא לעומת השני, אידיאליסט ב'שח'ר כחול' והשלישי ב'שח'ר בינה בירוק' על ענייני דת ומדינה, מכה בסוף על חטא ♦ פרק בקידוש השם תוך כדי מראות אסורות; יסודות בחינוך שמתפרקות בפרצוף; הארה מופלאה בעניין מחויבות החסד ולקינח: אומנות נקיה וקלה, אלא שאי אפשר לסגת ממנה ♦ "ראיתי את כל ההתחייבויות נמסות כמו חוטי בדיל המשמשים אותנו במעבדה" ♦ במסגרת: ראיון מטלטל עם 'חיים' - פרויקטור בשח'ר ♦ אנו רצים והם רצים...

גהינום, אבל הם אינם יכולים כבר לסגת. "חיילים חרדים אולצו לחלל את השבת בכלא 4", היה הדיווח רק לפני תקופה קצרה. סופר שם על כך ש"החיילים מחויבים בשבת לנקות את חדרי השירותים, לגרוף את הרצפה במגרפות, לנקות את השטח ולהרים בדלי סיגריות שהשליכו חיילים אחרים, לצחצח נעליים, לגלגל את היריעות ולמתוח את האהלים. גם האוכל מחומם בשבת שלא על פי הפקודות, והלכתית אסור באכילה. חיילים שסיירו לחלל את השבת נענשו לעמוד כ-3 שעות בשמש הקופחת בשבת".

דיווח עדכני קורע את המסכה עוד יותר. קבוצת חיילים פותחת את הפה וחושפת פרטים מבעיתים מהמתנהל בתוך הצבא - "שנה וחצי שאין אוכל כשר לו זכאי כל חייל במסגרת שח'ר ואנשים מביאים כל יום אוכל מהבית, שנה וחצי שאיננו מתפללים שחרית מכיוון שאנחנו צריכים להופיע למסדר בבוקר בשעה 7:30 כך שאת זמן התפילה אנחנו מבליים באוטובוסים, שנה וחצי שאנחנו בשואה רוחנית בערבוביה נוראה. מפחדים להתלונן, המפקדים מתנקמים בנו".

אם מישהו חשב שאפשר להתלונן, המקרה הבא מסביר במה מדובר. "לפני זמן עשו רעש מחיילים שיצאו

מתגבר, למרות שהוא עדיין בלתי ראוי ליחס ונמנים בו מהנחותים שגם לא ידענו על קיומם. וכי למה יעדיף מישהו שעל הפסגה להחליק אל מדרונות המוות הישר לשאול החדלון שלמרגלות ההר? מסתבר שישנם כאלה שמוצאים את זה 'מפתה'...

מצאנו כמה מהם. שלושה. חזרנו מבוהלים.

בחסות האווירה הרעילה, כשעולם הישיבות נרדף עד צוואר, הושמעו קביעות בעניין השתלבות חרדים בצבא הלכה למעשה, משל כבר מדובר בתופעה גורפת חוצה עדות וחוגים. חפצנו לברר ממקור ראשון, האמנם? איך? הייתכן? התוודענו לשלשה עריקים שחצו את הקווים ולדאבון לב כבר שקועים עמוק בביצות שבתחתית ההר.

מדרונות 'מפתים'

דיווחים שדלפו בתקופה האחרונה מתוך מסלולי השח'ר השונים והגיעו לידיעת הציבור, חושפים טפח מהמסתתר מאחורי החזות הנוצצת של המסלולים וקורעים את המסכה היוקרתית שהצבא מנסה לעטות על עצמו בכל הקשור לגיוס חרדים. החיילים החרדים, עוברים שם שבעה מדורי

אמיתו של דבר, חבה היהדות החרדית במידת-מה תודה גדולה לסערה המתקשרת על אודות גיוס בני הישיבות בתקופה האחרונה. ההתפכחות שהיא הביאה לנו, לא היה כל גורם מסוגל לייצר עבורנו. האדישות גזה ונעלמה.

ככאלו שיצאו לאוויר העולם על פסגת ההר, לפעמים אנו מחמיצים את התמונה המלאה בלי לשים לב. דרך קבע אנו לא מצליחים לראות את כל מימדיו של ההר הגבוה שבתחתיתו סוערות סופות-איתנים המאיימות לקעקע את קיומנו. כנראה בגלל המרחק, או בגלל הערפל האביך שאופף את חייהם שם למטה, אנו לא רואים את הפערים האדירים שביננו לבינם.

אנו, נושמים אוויר פסגות במבצרינו המוגן והמלטף. הם, עסוקים במלחמת קיום בסיסית, בתחתית שבתחתית.

זעיר פה זעיר שם, נטשו עריקים בחרישיות את החומות המגינות של מבצרינו, בתהליך איטי וחתרני, שהתפתח בשנים האחרונות בסך הכל ולא שמנו אל ליבנו. לא האמנו שזה עלול לקרות, שזה ייתכן בכלל. אבל זה קורה, למרבה התדהמה, אפילו

מצב נורא ואיום. מחריבים את הבית, את המשפחה, את הרוחניות, את הכל"

ההיתור

"לא פעם נתקלתי בחיילים חרדים שמתנהגים בצורה שאינה מתאימה לחובש כיפה. כשהערת על כך, הם ענו לי - 'אנו כעת לא לבושים כחרדים, תעזוב, את המשגיחים השארנו בישיבה'.

כיצד אם כן מצליח שח"ר ליצור את הרושם הנוצץ שהוא עומד בכל ההבטחות לציבור המתגייסים החרדי?

"ההיפך הוא הנכון, בצבא יש מגמה שמלהיבה את המפקדים והקצינים החילונים, 'לפתוח' לנו את הראש. הם בוחרים בטקטיקות שונות ומשונות, באופן שהחייל החרדי התמים לא יכול לשער מאיזה כיוון זה עומד לנחות עליו.

"היה מקרה שרצו כביכול להרחיב את ידיעתנו בשפה האנגלית ולשם כך בחר המפקד להעזר בסרטונים. אחרי שהחוששים שלנו נרדמו והכל היה נראה מתחשב, הוקרן לפתע סרטון קצר שהחריד בנו את כל הנימים. המפקד פרץ בצחוק מתגלגל.

"אבל התשובה האמיתית לשאלה היא - 'האתרוגים'. זו התשובה". וניכר שבשלב זה, איש שיחנו שפניו מרצינים עוד יותר, מחליט לחשוף את כל הקלפים.

"האתרוגים"

"מדובר בקבוצה קטנה של בחורים, אותם מזהים מראש מיד ככאלה שמוכשרים בדיבור ושכנוע והם זוכים ליחס מיוחד.

"הם מקבלים מיד מחלקה נקיה, חדר אוכל שנשמר בנפרד, הם מורשים להגיע בזמנים גמישים.

"הם לא יועברו ולא יבקרו בשום מקום שחבריהם החיילים החרדים התפזרו לשם, וההיתקלות שלהם עם תערובת ומראות לא צנועות, מצטמטמים עד למינימום.

"לעומתי, כאחד שעובד באחת המעבדות בצבא, אני נתקל כמו רוב החיילים החרדים

קצרי רוח כלפינו, אבל כשהתחלנו עם השאלות הקשות, הם מיהרו להתנדב כדי להסביר את ה"קידוש השם" שהיה בצעד הראשון. בדיעבד, כיום, הם כבר לא סגורים על מה שהם עושים.

כתב אישום חמור

מ.ג. הראשון עמו פתחנו, נושא כתב אישום חמור ביותר. ביחס לשניים האחרים עמהם שוחחנו, הוא היחיד שמוכן לפתוח את הכל. אנו מצאנו את עצמנו רוב הזמן בעיקר מקשיבים ומצומצמים.

מה אתה אומר על הדיווח האחרון אודות בעיות הכשרות בצבא?

"בכל הקשור לאוכל כשר בצבא, צריך בעיקר מזל. כי אתה יכול לקבל הבטחות מהדרגים הכי גבוהים, בפועל, כשאתה מגלה שאריות בשר בארוחות פרווה, או בביקור אקראי מגלה עכברים מקפצים בפינות המוזנחים, אתה מבין בעצם שמה שהבאת מהבית זה מה שיש לך לאכול. אם לא, עדיף לצום".

וכולם מוכנים לצום בשל כך?

"התשובה לשאלה זו מקבלת 2 תשובות. האחת, שכן. כולם צמים. הכוונה, לכל מי שעדיין נשאר חרדי עליו לצום שלא להכשל במזון לא כשר. העניין הוא, שמי שלא צם הוא לא חרדי, גם אם הוא ממשיך לשרת במסגרת שח"ר. ואלה לא מעטים, ה"י".

ואי אפשר להתנער מהם?

"אחד מהמאפיינים הבולטים של הצבא, זה המדים. בכל מקום שתבקר, גם בסביבה אחרת או בבסיס מרוחק, מדי הצבא תמיד ישייכו אותך ויחברו אותך עם אנשים שאתה לא יכול להעלות על הדעת.

"באופן אוטומטי תחוש קירבה לכל מי שנראה כמוך ודומה לך, גם אם אינו שומר תורה ומצוות. עובדה זו משפיעה על התפתחות של קשרים באופן מסוכן והרה-אסון.

מאירוע עקב שירת נשים, הם הודחו מיידית ונענשו על כך קשות. אנחנו עוברים את זה כל הזמן, אף אחד לא חשב אפילו להתחשב ברגשותינו.

"ואנחנו פשוט מפחדים להתלונן! אם חייל פנה לשח"ר ושח"ר שלחו נציג שהביא את התלונות למפקדים, אותו חייל שהתלונן פשוט התעללו בו, היו נותנים לו שעות נוספות בבסיס או מעמיסים עליו עבודה באופן בלתי אפשרי. עד היום מתנקמים באחד החיילים בצורה מחרידה, מעמיסים עליו עבודה בצורה מטורפת, זו עבודה פיזית זו לא עבודה כמו שמצטייר פרוייקט שח"ר - כאילו זה מחשבים, זה מכלולים של הצבא שמגיעים מיחידות בשטח מלוכלכים ומלאי בוץ אותם אנחנו צריכים לנקות, בקיצור אם רוצים להתנקם בחייל יש איך לעשות את זה".

פשוט כך, נופלים החיילים המסכנים לידי קורי העכביש.

כמובן, כדי לצוד את החרדים לצבא, משתמשים בתנאים שעוגנו בפקודות הצבא לשירות חרדים ומספקים עבורם כשרות מחמירה באוכל. במקומות שבהם יש כמות קטנה יחסית של חיילים חרדים, מנות המהדרין אף נשלחות מחברות קייטרינג חיצוניות. אבל בפועל, החיילים מספרים סיפורים אחרים - "אמור להיות לנו משגיח מוסמך באופן קבוע במטבח בזמן הכנת האוכל, שיקפיד שהוא מבושל על ידי הטבח ברמת כשרות מהדרין. במציאות, יש ימים שבהם הוא מגיע וימים שבהם הוא לא, ואנחנו נאלצים לאכול את מה שמכניס לנו".

•

מ.ג., י.ש. ו-פ.ג., הם השלושה, שמטבע הדברים לא העיזו להחשף בשמותיהם, כל אחד מהם "משרת את המדינה" כלשונו, בזרועות ואגפי הצבא שונים. לא מיד הם הסכימו לשתף אותנו ב'חוויית מבפנים', נכון יותר - הם היו

"התוודענו לשלושה עריקים שחצו את הקווים ולדאבון לב כבר שקועים עמוק בביצות שבתחתית ההר". חיילים 'חרדים'

לאחר כישלון הנח"ל החרדי לגייס לשורותיו חרדים, הפך שח"ר לפרויקט השאפתני. חיילי הנח"ל החרדי

המושקעים על אודות מסלולי הצבא השונים המותאמים לחרדים, בחסות הרשויות וזרועות הצבא שפועלים יחדיו למשוך אליהם חרדים בכל מחיר. אלה הם מסלולי שח"ר (שילוב חרדים) בצבא הכל כך מדוברים. שח"ר, על פניו ובאופן מוצהר, בהפרדה מנשים, ארוחות בכשרות מהודרת, הקצאת עתים לתפילה, לשיעור קבוע ואף לימי עיון תורניים וללא משמרות לילה ותורנויות שבת. לא פחות.

לאחר כישלון הנח"ל החרדי לגייס לשורותיו חרדים, הפך שח"ר לפרויקט השאפתני בכל חילות הצבא, בחסות משרד התעשייה והמסחר, התאחדות התעשיינים והג'וינט.

בחיל האוויר, במחלקה נפרדת כביכול, העונה לשם 'שח"ר כחול', מגויס מיוענו י.ש. ומדי בוקר עליו להתייצב בבסיס בשעה 7:30 למסדר בוקר. כדי להספיק להתייצב בזמן, עליו לקום שעותיים קודם, להתארגן ולנסוע לבסיס. את זה הוא מבלע באגביות. כששאלנו אותו על תפילת שחרית, חלפו בעיניו עגמומיות שהוא מיהר למחות, "כן, אני באמצע להגיע איתם להבנות בעניין".

מה זאת אומרת?

"זו הטעות שהיתה גם לי. כשהפרייקטורים (המשת"פים מתוך הציבור החרדי) בכנסי הגיוס מבטיחים תפילות בבסיס, זה לא משהו שמוכיח את עצמו בשטח.

"אבל בנושאים של הכשרות והצניעות אני לא מוותר, לא עוזר להם כלום".

מה שבעצם מביא אותנו אל השאלה הבאה: מדוע אתה שם? זה שאתה לא מתפלל שחרית במניין או בכלל, זה רק זיוית אחת מתוך המשמעות המלאה של היותך חייל חרדי בצבא.

"אני לא מסכים איתך. אני מגיע משיבה די טובה ותאמין לי שגם אחרי הנישואין לא תכנתי להתגייס בשום שלב. באחד הימים גיליתי את ההצעות המפתות המובטחות לי בצבא בעוד אני טרוד בקשיי פרנסה והתחלתי להתעניין. התרשמתי לטובה מהתנאים שנראו לנו מצוינים, מה גם שהם דיברו על עתיד באזרחות.

מוטיבציה ויכולות לימוד

"הבעיה היא בכך שזה צבא, זה לא משחק. ברגע שמוותרים על מעמד 'תורת אומנות' ואתה נכנס לידיים שלהם, אין דבר כזה להתחרט. צבא, זה צבא. שנתיים מינימום ואפילו שלוש שנים אם הסכמת לכך, ואין דרך לסגת".

בעצם, אתה כן מתחרט על כל העניין?

"ההיפך הוא הנכון, אתה לא מבין את גודל הקידוש השם שזה גורם כאשר החיילים החילונים מגלים שגם חרדים משרתים בצבא. עדיין, הם ינסו להתגרות, כבר היו גם מקרים שקראו לי 'פרזיט', אבל לבסוף כשהם רואים חרדי בגודל טבעי ועוד במדי צבא, זה מזיז להם משהו בלב".

אתה אומר שגם חרדי שמשרת בצבא, עדיין,

אחרי שהקרבת את עצמי במו ידיי ושילמתי מחיר אישי על כל הגיוס", הוא אומר בשברון לב ומספר בשקט על ביתו שהתפרק. אבל הוא מתעשת ומוסיף "לכל הפחות שהדברים יגיעו לידיעת הציבור. המצב נורא ואיום. מחריבים את הבית, את המשפחה, את הרוחניות, את הכל".

התחושות שהותיר הראיון בקרבנו היו קשות.

במיוחד לאור העובדה שבהמשך, כאשר קיימנו שיחות עם 2 חיילים חרדים נוספים, נתקלנו בהתכחשות עצמית למכשולות ולעובדות שמג. פתח בגילוי לב וחשף את הכל. עם השאלות הקשות האלו יצאנו לשוחח עם.

המסקנה הברורה לכל היא שהצבא הוא לא מקום לחרדי באשר הוא, וצה"ל - לעומת מה שהם מספרים לנו - לא באמת רוצה להתאים את עצמו לחרדים, וכל מי שהתפתה לחשוב שאפשר להישאר 'חרדי' ולא רק בהגדרה המגזרית, השלה את עצמו. ולכן השאלה המתבקשת מתעצמת עשרת מונים. מה לחרדי בצבא?

וכך מצאנו אותם מתפתלים בתשובות נבובות ובהצטדקויות מביכות. כך נראים אלו שחיים בהכחשה מתמדת.

ולנו לא נותר אלא להביט בכאב על אותם מועטים שבתחתית, ולקוות שהתופעה אכן תיעצר שם ולא עוד.

י.ש. מתגורר באלעד ולדבריו דווקא התלבט רבות עוד לפני שנפלט מהמסגרות והחליט לפנות לצבא. "יש היום מסלולים 'מפתים' במיוחד. כל חיל מציע מסלול נפרד באגפים שונים, בהתאם ליכולות שלך ולצרכים הדתיים שאתה מרגיש מחויבות אליהם".

עד החלק הזה אנו מבינים את הכל. גם אלינו הגיעו הידיעות הנוצצות והפרוספקטים

במקום מעורב לחלוטין, תמונות, שירים, חדר אוכל מעורב, רח"ל, וכו' ואין לאל ידינו אלא למחות ככל יכולתנו, מה שנענה בשפה רפה ובסחיבת רגליים.

"האתרוגים", עם התנאים המשופרים שלהם, מובאים בסיבוב הבא לכנסי הגיוס, ומרצים לפני הנוכחים שבאו להתרשם, אלו תנאים מיוחדים החרדים מקבלים בצבא ונשמעים משוכנעים בעצמם, עובדה שאף אחד לא יכול לערער.

"רק תקופה קצרה חולפת עד שהמתגייס הטירון מבין שהוא נפל לבון שאין דרך להחליף ממנו.

מדוע אתה לא מתלונן?

מחיין במרירות. "התלונות זה הדבר הכי מסוכן שיכול להיות. היתה קבוצה של חיילים נשואים שהתלוננו על הפרות חמורות בענייני צניעות והם נענשו באופן ברוטלי.

"על כל איחור בזמן או בצחצוח נעליים ספגו עונשים, לפעמים גם במחיר אי חזרה הביתה בלילות לחיילים נשואים. הכל היה כנקמה על התלונות.

מה אם כן בכוונתך לעשות?

"אין לי כל יכולת להלחם מול מפלצת הצבא,

”לא פעם נתקלתי בחיילים חרדים שמתנהגים בצורה שאינה מתאימה לחובש כיפה. כשהערת על כך, הם ענו לי - 'אנו כעת לא לבושים כחרדים, תעזוב, את המשגיחים השארנו בישיבה'.

הפרויקטור חושף

ראיון מטלטל עם "חיים" - פרויקטור ומפקד בשח"ר (שילוב חרדים) שהתקיים ב'קול החרדי' ו' ניסן תשע"ב

"הידברות" אך בסופו של דבר, זה רק מוכיח שיש חברה מתוכינו שמכירים את גדולי הדור ואת באי ביתם של גדולי הדור, והם מנתבים ומכוונים את הדרך, וכל האסטרטגיה איך להגיב ומה להגיב. אתה יודע מה, אני יספר לך יותר מזה, יש מקום שחיילי שחר יכולים לשרת בו במקום מאד מאד בכיר, ומכוון שאי אפשר להוציא משם את הבנות אז מחתימים אותם על טופס של "ויתור לשירות עם נשים", הם חותמים על טופס שפוטר את פרויקט שח"ר מלהפריד אותם מנשים. הבנת? זה נקרא לבנות בית חולים מתחת לגשר!

ללכת על הפושר! דבר נוסף שיש להצביע עליו זה חוסר הקשבה שיש לחייל בתוך הפרויקט, יש לך בעיה מסויימת באירוע מסויים שמחייבים אותך להשתתף בו שזה לא מתאים לך, לאופי שלך, בפועל יש דרג שמחליט מה טוב לחיילי שחר. בימים הקרובים אמור להיבחר רב חצר ל"שחר" - שאינו משוייך למיגזר החרדי - אם זה בעיה או לא - אני מציע שמי ששומע יחליט! אני לא קשור לרב הקודם שהתפטר, הרב ראבד, רב חיל האויר היה רב "שחר" ואני לא עבדתי בחיל האויר.

חיים: פיקדתי על 180 חיילים חרדים. הייתי אחראי על גיוס חרדים, וגם על הטיפול היום יומי, השגחה תורנית שלהם לספק להם את הצרכים התורניים וכל מה שסביב הפרויקט הזה.

מראיין: אתה יוצא נגד הצבא, לתקשורת, מה גורם לך לצאת לתקשורת ולהניח את הדברים על השולחן?

חיים: אני לא יוצא נגד שירות צבאי, נגד מי שמחליט החלטה אישית ע"פ רבותיו, הבעיה שלי זה מה שפרויקט שח"ר עושה עם הציבור החרדי.

סוג של מסיון! שוכרים "יחצ"ן" ומנסים לשווק אותו בכל דרך אפשרית בציבור החרדי, לפתות אברכים לצאת מהלימודים לטובת שירות צבאי, והכל במעטה של טלפיים טהורים! זאת אומרת מספרים שהשרות "נפרד"! מספרים שיש כשרויות מהודרות! בפועל - - -

חשבו שכל מי ששומע את זה יקח בחשבון ש... שיהיה אמיתי עם עצמו, אם זה לא איכפת לו במה שאני יגיד אז שיילך לצבא הרגיל ולא לפרויקט שחר, ואם זה מפריע לו אז שלא יילך בכלל.

בפרויקט הזה ישנם בעיות, החל מבעיות של גרושין, שנובע מהשירות המעורב. אין לי בעיה שישווקו את זה ל"שוליים" אבל לבוא ולשווק פרויקט ולוידע אותו במיוחד לאברכים, יראי שמים, נשואים עם ילדים שכתוצאה מהשקרים שמלעיטים אותנו, ולדוגמא: אומרים לך שירות נפרד, ויש נשים ביחד אתך-בשרות, ובעקבות זה קורים כל מיני תקלות שלא מהכבוד לפרט אותם, וזה דבר שמביא לכל מיני בעיות... יש אברכים שלצערנו - אחד מהם "חזר בשאלה"! אחד מהם החליף את הכפה לכפה יותר מודרנית! זה רק חלק מהדוגמאות.

מבטיחים כשרויות מהודרות! בפועל, אין שום כשרות מהודרות! זאת אומרת, יש כשרויות מהודרות, אני לא אומר שלא, אבל מה שקורה - לרוב ככל החיילים היא לא ניתנת ברמה של המנה הלא מהודרת, זאת אומרת - הבטיחו לך כשרות מהודרות, אתה יכול לקבל מנה של מגשית, לא כ"כ מגוונת שאתה יכול לאכל חצי שנה אותו אוכל, יום יום, זה מנה תעשייתית לא ברמה, זה בעצם מה שמשווקים, אז נכון שזה מהדרין אבל בסופו של דבר זה אוכל לא 'אכיל'! וכתוצאה מזה אתה מתחיל לאכול כשרויות... ויש לי לא מעט חברים שבעקבות הצבא ובמהלך הצבא, עשו את הצעד של יותר

"אבל הפרויקטור הבטיח לי..." אחד מכנסי הגיוס לחרדים

זאת אומרת שמרימים פרויקט ומשתיתים אותם על כל מיני הגדרות מסויימות אבל אם רוצים לפרוץ אותם אז יש... בפעם הראשונה ששמעתי זאת, התקוממתי, בא נגיד שזה מקום מאד מאד בכיר, ומאד מאד מפתה אז מה יעשה הבן ולא יחטא?! אתה מציע כזה דבר ואתה מצפה שהוא יוותר? זה עבודה לכל החיים אח"כ! המטרה שלי בדברים שאם יש אברך בבית ושומע את הדברים, אז אני אומר: אני הייתי במצב הזה לפני שנתיים וגם אני ראיתי פרסומות באינטרנט והיה לי סוג של עיוורון באותו תקופה, אבל שידע כל רב ששולח את התלמיד שלו לשם, התלמיד לא יחזור כמו שיצא! זה ברור לחלוטין!

מראיין: לא אחד קנאי מירושלים אומר את הדברים!... **חיים:** נכון, אומר זאת אחד ששרת בצבא במשך שנתיים ומי שבעצמו דחף את הפרויקט הזה, שאתה לא רק נחשף לדברים כמו מראות

אני יגיד לך דבר פשוט, אין כזה דבר שרות נפרד בצה"ל! אין בסיס ללא נשים! זה לא שייך, לא קיים! אז האם אפשר לומר שהצבא בא לקראת הציבור החרדי! אני לא מאשים את הצבא את הרמטכ"ל! אני מאשים את - מהרסייך ומחריבייך, זה חברה שהתגייסו כאברכים, שהלכו וקיבלו כל מיני כופתאות... והיום הם אלה שיושבים יום יום בקמפינים ובונים מתכונות? איך אפשר ל... אתן לך אנקדוטה מעניינת. לפני מספר חדשים התלוויתי למספר חיילי שחר שהלכו לייצג את הפרויקט לפני אחד מגדולי הדור ועשו אצלו סיום מסכת, מה שקרה שכשאלו אותם, מה הרב ממליץ לחברה האלה להתחזק? אמר להם, יש באינטרנט, בטלוויז' ערוץ "הידברות" הוא ראה לפניו חברה חרדים, אבל הוא לא הבין שזה בעצם חברה אברכים יראי שמים אז אמר להם בצורה הכי פשוטה כמו שאומרים לבעלי תשובה תסתכלו בערוץ

”

מראיין: לא אחד קנאי מירושלים אומר את הדברים!...

חיים: נכון, אומר זאת אחד ששרת בצבא במשך שנתיים ומי שבעצמו דחף את הפרוייקט הזה, שאתה לא רק נחשף לדברים כמו מראות אסורות וכדומה, אתה נחשף לדעות כפרניות לדעות שמעולם לא שמעת! נתקלתי לא פעם ולא פעמיים בחברה שפתאום מעוררים באמונתם!

אסורות וכדומה, אתה נחשף לדעות כפרניות לדעות שמעולם לא שמעת! נתקלתי לא פעם ולא פעמיים בחברה שפתאום מעוררים באמונתם! כי הם דברו עם חייל חילוני והוא אמר להם נקודות מעניינות בהשקפות, משהו שערער אצלם את האמונה, אין מה לעשות בסופו של דבר אתה נחשף לזה.

אם אשה חושבת שהיא תשלח את בעלה ויחזור משם בשלמותו - חד וחלק היא טועה, מי שנכנס לשם עובר סוג של מודרניזציה, תהליך של כאילו התבגרות, הוא מרגיש יותר טוב מכל החרדים! הוא "כבר עשה צבא", כבר יסתכלו עליו אחרת באזרחות!

כל מי שמתגייס חושב שרק יסיים את הצבא ויחכו לו בשוק העבודה! זה שטויות לחלוטין, בוגרי צבא יש מאות ואלפים ועשרות אלפים, ובסוף אתה רואה שאין שום עבודה שמתאימה לך כחרדי, וזה לא נכון שיש פתרון ל"חסם" בשוק העבודה.

ויותר מזה יש סוג של תהליך של - "יודא הריגה" שדואגים שח"ו החייל לא יחזור לכולל, במהלך השרות עושים כנסי שיווק ומביאים למכללות ומשכנעים את החיילים כמה חשוב שיעשה תואר ופרנסה בכבוד כאילו שרק כך יש פרנסה בכבוד שח"ו לא יחזור לחיים המסכנים לימים השחורים, אתה חייב ללמוד תואר ולהיות גדול.

מראיין: תודה רבה חיים שהייתה עמנו, מעניין מה יגידו אנשי שח"ר על הדברים, לילה טוב!

עלול להתקל בקריאות 'פרזיט'?

"כן ואני מבין את זה. כי בפועל הצבא משקיע בנו פי כמה וכמה לעומת הסכומים שמושקעים בחיילים הסדירים. אנו מקבלים טירונות מקוצרת, אנו לא צריכים להשאר בלילות או בשבתות וחגים בבסיס, אנו מקבלים ימי עיון תורניים, אחרי הטירונות גם מקבלים הכשרה ולקראת סיום השירות, מקבלים קורס 'הכנה לחיים' לקראת היציאה לאזרחות. חייל חילוני לא מקבל רבע מזה."

אם כן, באיזה מובן יש לכל התנאים המשופרים האלה מימד של קידוש השם? אולי כעת זו הפעם הראשונה שמגיע לך באמת שיקראו לך 'פרזיט'?

"לא צריך להגזים. עובדה שהחרדים מביאים לצבא מוטיבציה ויכולות לימוד גבוהות. אחרת מה ההסבר למשאבים הגדולים שהצבא מקצה עבורנו?"

אולי הצבא כנראה לא באמת צריך אותך, אלא את נשמתך? הרי אתה מוצא את עצמך גם במובן המעשי מזלזל במצוות.

"לא. אין עניין לצבא לקלקל אותנו. הם אמרו את זה במפורש והם מתחייבים לזה באופן מוצהר."

אכן, הם מבטיחים להתחייב ומתחייבים להבטיח.

"מצליח לעמוד איתן"

מה היה בטיירות בעצם?

"למעשה, טירונות היא תקופת החניכה הראשונה של החיילים בצבא. לפני התחלת השירות הצבאי חייב כל חייל לעבור סדרת אימונים והדרכות שונות. אורך זמן הטירונות תלוי בסוג החיל שם הוא מגויס.

"רשמית הבטיחו לנו טירונות קצרה של 3 שבועות. אבל היתה הפרה מצידם בגלל דרישות שונות ובמקרה שלנו הרחיבו את זה ל-6 שבועות, שזה חודש וחצי."

"אחרי תקופת הטירונות, שנעשית בדרך כלל בקבוצה של 50 מתגייסים חרדים, מתפצלים לקבוצות של 10 איש ומתפזרים בחילות השונים."

ופה התברר לך לראשונה, שלא הרי דרישה של 50 איש כהרי דרישה של 10 איש...?

"נכון. תראה, תמיד יהיו קשיים, כי צבא זה לא ישיבה, למפרע אתה מבין שהצבא והפרוייקטורים משקרים למשל "ביום ביוזעין, אין מה לעשות. וככה זה בצבא, ניבולי פה, קללות וסלנג נחות זה המרכיב הבסיסי בשפה הצבאית ובמקרה שלי יש לזה השלכה שלילית גם בשלום-ביתי, אבל עדיין אני מצליח לעמוד איתן."

קובץ תורני

"ביחס למצבי לפני הגיוס, אני לא יודע מה

יהיה, אבל אז לא הצלחתי להתפרנס כראוי. לכן לפחות כעת אני נלחם בכל כוחי על זכויות המלאות.

"כמוני מתמודדים כל המתגייסים, כי אין דבר כזה צבא נקי מפריצות ועוד בעיות שהשתיקה יפה להם. אני מסתכל על התכלית, זה מה שחשוב - אני גורם קידוש השם."

קידוש השם, בלי להתפלל שחרית ותוך כדי ראיות אסורות, רח"ל?

"אמרתי כבר שאני נאבק על זכותי שיכבדו את רגשותיי, אולי אני צריך להיות יותר עקשן, אני לא אוותר. לא הייתי יכול לצפות מראש על התוצאות, אבל אני באמת מתכנן לתקן את הדברים". העגמומיות לא חולפת מעיניו, המילים שלו עצמו נשמעו לו פתאום ריקות מתוכן...

הרשה לי לשאול אותך בעצם שאלה יותר בסיסית. אתה חרדי בכלל?

"מה זאת אומרת? ברור!". הוא חש נפגע. ובכן, עושה רושם שיש לך ראייה משופרת. האם אתה לא רואה את היעד של הרשויות וזרועות הצבא לשם הם מתכוונים להוביל אותך בעצם שהותך במקום הזה? אתה לא מבחין בחורבן שאתה ממיט על נשמתך?

"תיכף תגיד שזו מזימה ציונית להעביר את החרדים בכור ההיתוך של הצבא...", הוא אומר בלעג גלוי.

הקדמת אותי.

חייל 'פרזיט'?

בשלב זה, כנראה, הסתיימה השיחה. כי מה שמתברר מתוך דבריו של מי שהחליק במדרון הוא, שגם אם 'אין כזה דבר צבא חף מפריצות' ו'סלנג נחות זה מרכיב בסיסי בשפה הצבאית' שיש לך גם השלכות על שלום ביתו, הוא עדיין מתעקש שהכל עדיין תקין. לא עוד, אלא הוא גורם ל"קידוש שם שמים".

ומדוע גם בצבא קוראים לו 'פרזיט'? ייתכן שזה קשור לדיווח הבא שנחשף בכלי התקשורת - המשאבים הממשלתיים שהקודשו לנושא גיוס החרדים עומדים על 200 מיליון ש"ח, כש-130 מיליון ש"ח מהם, מופנה ישירות למסלולי השח"ר האמורים. סכום שהוא פי כמה ממה שמוקצב לחיילים הסדירים.

זה לא מכבר פורסם מקרה של נהג אוטובוס שתקף חייל חרדי במדים וצעק לעברו 'פרזיט, תפסיק לחיות על חשבוננו'. מסתבר, שיש בכך יותר מקורטוב של צדק...

•

ב-פ.ג. מירושלים, נתקלנו בהזדמנות רגועה יותר. הוא הסכים לשתף ולספר גם על התחבטויות לא פשוטות. אבל גם הוא, מבחינתו, שרק הבעיה המקומית תיפתר והכל

“פשוט כך, נופלים החיילים המסכנים לידי קורי העכביש”. ‘חרדים’ בצבא

לעבוד. בסיום השנה, במקום לחזור לישיבה, הוא מצא את עצמו במקצועו הוותיק - משחית את הזמן.

עד מהרה הוא קיבל זימון מלשכת הגיוס. הוא הופנה לכנס גיוס והוקסם. הוא מיהר לחתום בהתלהבות.

הקסם לא החזיק זמן רב. עוד באותו שבוע, כשהגיעו השמועות להוריו ולהורי אשתו, רק אז הבין שהוא לא שיער את הטעות שהוא עשה. “אבי, היה חיזור, כשבאתי לבקרו באותו יום בבית.

”אומרים שאתה הולך להעביר את עצמך למולך? הוא שאל אותי בקול בוכים”.

פ.ג. מצמצם את מבטו, מעלה בזכרונו את הסיטואציה הכאובה.

”אני רק מתכוון לבדוק, אולי זה יעזור לי בפרנסה”, ניסיתי למצוא הסבר בשבילו. אתה יודע שבפרוספקט שלנו גם מצטטים את הגמרא ‘רבי מאיר אומר לעולם ילמד את בנו אומנות נקיה וקלה...’?

”אבל אבי היה במקום אחר. ‘פרנסה בנו’ן שערי טומאה?’ הוא שאל אותי ללא קול, ‘אולי יהיה לך פרנסה, אבל לא תהיה יהודי’.

”ככה זה בעיניו.”

רק לראות את החרדים בפנים. מלכודות מכל המינים, מצודות ומוקשים בכל הצורות. רק תכנסו פנימה.

פ.ג. לא שוכח להזכיר את קורס ‘הכנה לחיים’ שקרצה לו במיוחד, בגלל ההבטחה להשלמת השכלה והכשרה מקצועית, שלדברי צה”ל שהתפרסמו בעיתונות, נוצרה כדי לסייע למגויסי שח”ר ב”השתלבות מיטבית בחברה הישראלית ובשוק העבודה לאחר שחרורם”. מהפיסקה האחרונה הזו, פ.ג. מעדיף להתעלם. “תמיד הייתי המטופל, עם הבעיות התפקודיות והרגשיות”, מספר לנו פ.ג. בגילוי לב. “עוד בימי הישיבה, הר”מים ניסו לעזור, ההורים נתנו לי שוב ושוב את ההזדמנות לחזור למוטב, אבל משהו לא עבד. לא יודע למה”, הוא פוטר את עצמו מהסברים.

אומנות נקיה וקלה

בסוף הוא התחתן ונראה היה שהוא עולה על דרך המלך.

ואז הוא החליט לקחת ‘שנת הכרעה’. רעיון שהגו ב’חוק טל’ עבור בני הישיבות שמתלבטים אם להמשיך לחסות באהלה של תורה או לצאת

יבוא על מקומו בשלום. הוא אב ל-3 ילדים. לדבריו, מה שהניע אותו להתגייס היה הצורך שלו במסגרת קפדנית שבסופו תעזור לו להסתדר בחיים. הוא יודע היטב ש”כל יום עלולים כל שלושת הילדים היקרים שלי למצוא את עצמם מחוץ למוסדות בגלל ההחלטה שלי לשרת בצבא, לכן אני משתדל לתקן את הרושם”.

איך?

”אני מחליף את המדים בתחנה המרכזית בדרך לבסיס ובחזור מדי יום, ולשכונה אני כבר מגיע כאחד האדם”.

השתדלות ראויה לשמה...

השתלבות מיטבית

הוא שייך ל’שח”ר בינה בירוק’, מה שלדבריו הפרויקט היוקרתי יותר לעומת ‘שח”ר כחול’ בעל הוותק הגדול יותר. ב’בינה בירוק’ מדובר בפיתוח פרויקטי תוכנה לצד שילוב בתפקידי הליבה בחיל המודיעין.

הוא היה נחוש בתחילת הדרך, ולתומו חשב שכשיעפיל למעלה העניינים יסתדרו מאליהם. כעת הוא משרת ביחידת 8200, יחידת איסוף המודיעין האלקטרוני של אמ”ן.

מסתבר שהצבא נוקט בשלל האמצעים כדי לראות את המבצר החרדי מזדעזע תחתיו ונסדק. כבר כיום במסגרת התוכניות לשילוב החרדים, מוצעים בתכנית שח”ר, לצד ‘שח”ר כחול’ בחיל האוויר ו’שח”ר בינה בירוק’ בחיל המודיעין: ‘שח”ר ים’ - בתפקידי שירות במערך הטכנו-לוגיסטי בחיל הים, ‘שח”ר אט”ל’ (אגף הטכנולוגיה והלוגיסטיקה) - בתפקידי שירות במרכזים הלוגיסטיים וביחידות החימוש הפיקודיות, שח”ר אט”ל הנמנים עם חיל החימוש, חיל הלוגיסטיקה וחיל הרפואה, ‘שח”ר תוכנה’ - תפקידי בודק תוכנה ומתכנתים באגף התקשוב, ‘שח”ר אכ”א’ (אגף כוח אדם) ו’שח”ר צוהר אדום’ בפקוד העורף.

כאמור, בכל המסלולים מתחייבים הפרוייקטורים בכנסי הגיוס למספר תנאים בסיסיים: הפרדה מלאה, שירות בקבוצות, ארוחות כשרות למהדרין, פטור ממשמרות לילה (ת”ש 5) ופטור מתורניות שבת לנשואים, שיעור לימוד יומי ואפילו ימי עיון תורניים.

מדי הצבא תמיד ישייכו ויחברו אותך עם אנשים שאתה לא יכול להעלות על הדעת. ‘חרדי’ במדים

"זה קורה, למרבה התדהמה. למרות שהוא עדיין בלתי ראוי ליחס ונמנים בו מהנחותים שבבנינו", 'חרדים' בצבא

"עניתי לו שהוא כנראה לא מבין במה מדובר. הוא באמת לא הבין. הסברתי מה זה שח"ר, מה זה פקודת מטכ"ל להפרדה מגדרית, מה זה התחייבות לארוחות כשרות. אבל הוא לא רצה להקשיב לי."

"הבטחתי לו שבין כה אני לא אזוז במילימטר מהאידישקייט. הוא צחק, עיניו היו יבשות מדמעות."

זה רק שמועות

"ככה זה נגמר", הוא מסכם ביושב. מאז, פ.ג. לא מבקר את הוריו ולא את הורי אשתו. אבל לפחות הוא הבטיח שלא יזוז במילימטר, ויצא לדרך כדי להוכיח לכולם שאפשר.

לא חלפה בליבך המחשבה שמא אין הצר שווה בנזק? הבטחה של פרויקטור מטעם הצבא שלא בהכרח שתתגשם, לעומת שריפת כל הגשרים עם המשפחה הקרובה?

"אני הייתי ברור בעמדתי. כי אם אי אפשר לסמוך על התחייבות צבאית שחור על גבי לבן, על מה כן אפשר לסמוך?"

לא כל כך קשה לערוך בירור קצר כדי לגלות שמדובר בנורמה קבועה של הפרת ההתחייבויות כלפי מגויסי שח"ר. לא שמעת מאום מכל זה?
"שמעתי, אבל הפרויקטור הבטיח לי שזה רק שמועות אינטרסנטיות מתקופות ישנות. היום הכל פועל במתכונת חדשה."

גם אם נניח שישנה אפשרות להשמר בכל המובנים כיהודי כשר וחרד בבסיסי הצבא, לא חששת לרגע לעבור על איסור גדולי האומה שתחמו זאת בגדר 'ייהרג ואל יעבור', מלבד היותך שותף מלא להרס החומות המבדילות בינו לבין צחנת הצבא?

הוא שותק ארוכות, לבסוף הוא עונה על משהו אחר. שלא ממין העניין. "כשהסברתי לאבי במה מדובר, התחייבתי לא לזוז מילימטר מהאידישקייט ובאותה הזדמנות הבטחתי לו, לפחות בשביל הילדים שלי, שאני לא אשאר שם לרגע אם ההתחייבויות לא ייושמו בשטח. יש לי בית ו-3 ילדים, אינני קל-דעת למרות הכל. עד היום, אני משתדל למען עתידם שלא יראו אותי בבית עם מדי הצבא. "לפחות בזה אני ממשיך לעמוד למרות הכל".

במשפט האחרון גלום בעצם העובדה שלא נותר זכר מההבטחה החגיגית ש'לא לזוז מילימטר מאידישקייט'.

רק לא קצין

לצד זה עדיין הוא מספר בכאב על התמוססות הרתיעה בביתו מסמלי הצבא וממושגים חילוניים בעקבות ההתגייסות שלו. "הייתי מעדיף לשמור את הבית כחממה מנותקת מכל זה. אני חושב שאני מצליח. הם שומעים ממני רק כמה אני מצטער על הפרות הצניעות, על

"היה מקרה שרצו כביכול להרחיב את ידיעתנו בשפה האנגלית ולשם כך בחר המפקד להעזר בסרטונים. אחרי שהחושים שלנו נרדמו והכל היה נראה מתחשב, הוקרן לפתע סרטון קצר שהחריד בנו את כל הנימים. המפקד פרץ בצחוק מתגלגל.

הקושי לשמור על אידישקייט בצבא, כך אני מקווה לחלחל לליבם שאין מה לחפש בצבא. שלא יחזרו על הטעות שעשיתי. "את זה אני יכול לומר באופן נחרץ - אחרי שראיתי את כל ההתחייבויות נמסות כמו חוטי בדיל המשמשים אותנו במעבדה - כיום אני כבר מצפה לסיים עם השירות ותו לא.

ולמה שלא תצא מהבון?

"אי אפשר לפרוש באמצע. ברגע שהתגייסת אין דרך חזרה", הוא מסכם ביושב. פיצול האישיות הזו מעוררת השתאות. ההירדרדות הרוחנית של המגויס ה'חרדי' כביכול, שעדיין ממשיך להתהדר באיטלאל החרדית בעקשנות, בנוסף לסתירה הפנימית, כאשר מחד הוא יטיח שוב ושוב את הפירות שמהוות בסך הכל בעיות נקודתיות בגיוס

הצבאי, מול המהות עצמה של הצבא. לנוכח סיכום זה, יש לפ.ג. משפט סיכום משלו לעניין, במובן של רווח והפסד חומרי בכלל -

"היום אני אגיד לכל מי שמתעניין במסלולים האלה, חבל לך. איזה רווח ייצא לך מזה?"

מדוע?

"כי 80 אחוז מהלימודים לא ישימים ולא מבוקשים בכלל בשוק האזרחי ואת מה שכן, אפשר להגיע לזה באופן עצמאי בלי לשרוף את כל הגשרים."

תרחיש פרוע

חזרנו כעבור מספר ימים למידענו מ'בינה בירוק', הלא הוא פ.ג. בניגוד לאחרים, מוכן גם לערוך חשבון נפש, מדי פעם.

זה מה שקרה, כאשר סיפרנו לו על העריכה האחרונה, לקראת פרסום הדברים.

"תשמע", הוא אמר ועיניו מעורפלות מייאוש, "אתמול בערב, כשחזרתי הביתה, שמתי לב לראשונה לראות את אחד מהילדים שלי, שעדיין לא הגיע לכיתה ב', נחוש ללמוד כיצד לרכוש את נעליו בעצמו. כשניסיתי לגשש מה סיבת הלהיטות שלו לעניין, הוא אמר שהוא רוצה לתרגל כבר מעכשיו להיות חייל מצטיין.

"למה?" - שאלתיו בפליאה והרגשתי שאני שומע את אבי משוחח עמי בפעם האחרונה לפני שנתיים.

"הוא ענה לי שכן הוא יוכל בבוא היום, כשיתגייס לצבא, להתקדם במהירות לדרגת קצין ואז יפתור את כל הדברים שמפריעים לאבא.

"אתה מבין? בני רוצה להיות קצין!"

"ואי אפשר לסגת".

בתחנית שבתחתית.

שירת א/זרחי: מלכודת הדבש

בשפה מכובסת ובסבלנות רבה, נפרסת מלכודת הצבא לרגלי לומדי התורה ◇ משת"פים מבפנים, קישוטי 'מצוות' מבחוץ, שבסוף מסתיים ב'לשכת הגיוס' עם התקווה המוצהרת "להביא לצמצום הפערים ולאיחוי השסעים בחברה הישראלית" ◇ האחד חיפש פרנסה, השני לא מפחד מתרבות והשלישי בכלל מהדר במצווה "והדרת פני זקן", אבל שלשתם מתקשים להסביר לילדיהם את ההיעדרויות בימי חוה"מ וחנוכה, בשביל השירות ◇ כשהאח מתחיל לדבר בשפה אחרת...

"אתה נכנס לידיהם ונתון לשליטתם באופן מוחלט!". חרדי מתגייס לשירות האזרחי

החק מאור הזרקורים, בקצהו האחר של המבצר, מתרחשת לה מפולת נוספת של כניעה, לדאבון כל לב. מפולת של כניעה לעברי פי פחת, בדמות מגמת 'שירות אזרחי' המוצעת כחלופה לשירות צבאי לבני הישיבות.

בהמשך נגלה את הפרטים המלאים, גם הפעם, בצורה בלתי אמצעית, ישירות מפי אנשים שנפלו לתוך המלכודת. אבל קודם לכן, נתנה על קווי המיתאר הכלליים של המגמה.

באותה מתכונת של הצבא, עם אותם יעדים, אולם בשפה מנומסת יותר ומכובסת יותר, המגמה זולגת פנימה, באיטיות אבל בהתמדה.

המלים המכובסות הינן רק למראית עין, לצורך העניין. בחדרים הפנימיים, הדברים מונחים על השולחן ברורים ומפורשים, לציטוט ולייחוס. מנכ"ל מינהלת השירות האזרחי-

לאומי, שר-שלום ג'רבי, בדברים לציבור החרדי, אינו מסתיר כוונות, ומן הראוי שדבריו שאינם משתמעים לשתי פנים יובאו במלואם, ככתבם וכלשונם. שימו לב לנימת ה'בעזרת השם' המשולבת בין דבריו. משמע, ישנם חסרי אופי שהדברים ערבים לאזניהם והם אפילו משתכנעים מכך.

"שאיפתי, בעזרת ה', היא להרחיב את מעגל המתנדבים, כדי להביא לצמצום הפערים ולאיחוי השסעים בחברה הישראלית ולאפשר לכולם נקודת זינוק שווה לקראת השתלבות בתעסוקה עתידית לטובת משפחתם, קהילתם והחברה בכלל".

בדבריו החלקלקים 'לטובת משפחתם', הוא מנסה לעדן את המלים המטרידות 'להביא לצמצום הפערים ולאיחוי השסעים בחברה הישראלית'.

בפיסקה הבאה הוא יחדד עוד יותר את כוונתו

אנשי שיחנו, שהתעקשו שאין כאן שום כוונה לבולל את הציבור החרדי. זאת על סמך דברים מנוגדים שאמר ש.ש. ג'רבי עצמו לאחרונה באירוע רשמי של המתנדבים ל'שירות האזרחי' - "השירות זה לא כור היתוך, אנחנו רוצים שמי שנכנס חרדי ייצא חרדי". כשהם באו להתנדב, הם בחרו 'לבלוע' דווקא את המשפט הזה ולסמוך עליו בעיניים עצומות.

כשהם התחילו להתפכח, זה כבר היה מאוחר מדי.

"על פניו", שירטט לנו אחד מהמתנדבים, "קיימת האפשרות להתנדבות בשירות אזרחי במסלול שנתי או דו-שנתי".

אחד מביניהם מספר לנו שהוא הגיע לשם והחליט להתנדב, לדבריו "כדי להדר במצוות 'והדרת פני זקן'. כי אני מתנדב במתן סיוע למבוגרים בבתי-אבות, כשלמעשה, עם תום תקופת השירות אני מקבל אפשרות של

- "אני מאמין כי מתנדבי השירות האזרחי-לאומי מוכיחים כי ניתן למנוע את הקיטוב החברתי, לקיים שיתוף פעולה אמיתי בין כל מגזרי החברה הישראלית ולייצר תקווה לעתיד טוב יותר לכולנו כאזרחי מדינת ישראל".

הנה כי כן, כך במלים פשוטות, המטרה היא, שלא תטעו, ללא צל של ספק - לבולל את החברה החרדית 'לעתיד טוב יותר לכולנו כאזרחי מדינת ישראל'... ה"י.

לא פלא, שעל פי הוראות 'מינהלת השירות', 'שירות אזרחי' אינו יכול להתבצע על ידי המתנדב מתוך ביתו. כי אם המתנדב יישאר בביתו, הרי לא ייוצר 'איחוי השסעים בחברה הישראלית'...

בעיניים עצומות

הדברים המפורשים הללו, לא מבבלים את

היציאה לעבודה באופן רשמי. זוהי בעצם כל מטרת השירות האזרחי, לטענתו, "כדי להגביר את העזרה והסיוע החברתי בפנים. המתנדבים, עושים זאת כמובן דרך עמותות חרדיות בסביבה חרדית".

כשאנו מצטיינים את הנתונים שרק כ-20 אחוזים ממקומות ההתנדבות המוצעות למתנדבים הינן בסביבה חרדית לעומת כל השאר, 80 אחוזים ממקומות ההתנדבות, רחוקים מאד מאופי דתי כלשהו, הוא מתעלם מכך. כאילו הוא לא מבין על מה אנו שחים והתעקש ש"אם רוצים אפשר..." גם כאשר תמהנו, מדוע עליו לקיים את מצוות 'והדרת פני זקן' דווקא דרך זרועות השלטונות, במקום לגשת לשכן מבוגר ולסייע לו באופן ישיר, לא קיבלנו תשובה.

גם כשהצגנו בפניו את התמונה הכללית של המגמה, לבולל אותנו דווקא על ידי 'הכשר' של 'מצוות' ו'חסד חרדי', במטרה להכניס רגל לבית החרדי. - הוא פיהק משיעמום. זה נשמע לו "מעורר גיחוך".

אפילו כשציטטנו בפניו ממכתבו האחרון של מרן הגרי"ש אלישיב זצ"ל שמתייחס לנושא השירות האזרחי כך: "ובפרט שמודיעים בגלוי שמטרתם בכל מגמות אלו לעשות שינוי הרוח והמהות של הציבור החרדי, ולפעול להחדיר כל מיני שאיפות אחרות, לאומיות ומשכילות, אשר לא שערם אבותינו, ולעשות השתלבות והתחברות עם חיי החילוניות ועם תרבות אנשים חטאים". - לא קיבלנו מענה.

שינוי השם

למיטב ידיעתנו, מתנדבי 'השירות האזרחי', למרות ההתנהדרות במצוות מהסוג של 'והדרת פני זקן', רובם מתנדבים לתחומים מסוגים אחרים, שהצביון החרדי לא קיים בהם כלל וכלל, כמו שימור פארקים ואיכות הסביבה, שירותי בריאות, רווחה, קליטת עלייה ושירותי הצלה. על זה לא תשמעו כל כך מהר מפי המתנדבים. על 'והדרת פני זקן' כמובן שכן...

ישנו מסלול נוסף בשירות האזרחי, עליו ממעטים עוד יותר לדבר. המסלול הזה, שנקרא 'שירות אזרחי בטחוני', מוביל את המתנדבים אל שירותים כמו מד"א, כיבוי-אש, משטרה, שב"ס והמשרד לבטחון פנים. מסלול זה מזוהה מדי עם השלטונות והרי כל הפיכת שמו של 'השירות לאומי' לשירות אזרחי היה אך ורק כדי לשוות 'שירות' חזות קהילתית/חברתית, שעל ציבור המתנדבים יהיה קל להשלים עם המציאות הזו.

מפתיע לגלות, שהמניע האמיתי מאחורי שינוי השם, עומד הרצון של מינהלת 'השירות הלאומי-אזרחי' לשנות את התפיסה השלילית של מוסדות השלטון, דווקא אצל...ערבים!

מסתבר שהם יודעים להיות נחרצים, בהרבה מהציבור החרדי.

תהליך הישראלזיה

היה זה בשנת תשס"ז (12 אוג' 2007), שבוע לאחר החלטת הממשלה על הקמת המינהלת 'לשירות אזרחי-לאומי', התכנסה 'ועדת המעקב של ערביי ישראל' וקיבלה החלטה על התנגדות גורפת לנושא והקימה ועד פעולה מיוחד להתנגדות 'לשירות האזרחי'.

המאבק שלהם היה חסר פשרות, נימוקיהם היו לוחמניים במיוחד. השירות האזרחי, לדבריהם, הוא 'מזימה' לכל דבר שמטרתה לגייס את הצעירים הערביים בדלת האחורית לשירות צבאי.

הוגי 'השירות האזרחי', ד. עברי וד"ר ר. גל,

”

”אין מה לומר, כל הבית עובר שינוי מהותי בעקבות ההתנדבות. אתה חייב להבין, הבית הופך להיות חלק בלתי נפרד מההווי בשירות האזרחי, אי אפשר להפריד בין הדברים. שעות ההתנדבות שיש למלאות מדי יום, גם בימי חול המועד, ל"ג בעומר או חנוכה, מתנתקים מהבית ומהילדים.

נאלצו להדוף את האשמות של הערבים, אבל הערבים ראו בעברי וגל עצמם את ההוכחה שמדובר במזימה צבאית שכן שניהם שירתו בצבא. בעיתונות הערבית מיהרו לכתוב את צוות ההקמה של השירות שבראשו עמד ד"ר גל כ"יחידה של קולונל גל".

הרוחות לא שקטו, כשבהמשך הוסרו כל הכפפות של המגזר הערבי, בעיקר אלה של המנהיגות הפוליטית הערבית, שהכריזה כלפי 'השירות האזרחי' - "אנחנו רואים בהשתלבות בתוך מערכת התנדבות ממלכתית - חיזוק של תהליך הישראלזיה של צעירינו, ואנחנו נגד התהליך הזה ובעד הכיוון ההפוך". כמה פשוט. בנתיים, בתוך המבצר החרדי, המשיכה מגמת 'השירות האזרחי' במלוא התנופה, לדאבון לב. וכשהערבים מכריזים בקול נחרץ שמדובר בזרוע צבאי במסווה אזרחי וקהילתי ולכן הם לא ישתפו פעולה בשום צורה, בציבור החרדי נפלו תמימים בפח.

לגמור בכלא צבאי...

חלפה תקופה והאמת צפה על פני המים: מעל 170 מתנדבים, שלדברי המנכ"ל, לא התכוונו ברצינות להתנדב ב'שירות האזרחי' וניצלו את המסגרת, נשלחו לתדהמתם לצבא! מתנדב מבפנים מאשר לנו, ש"למעשה, זה לא חדש שהצבא קשור לנושא. הרי הליך ההתנדבות עובר דרך לשכת הגיוס, שם אתה בעצם מבטל את מעמד 'תורתו אומנותו' ומשם אתה פונה ל'מינהלת השירות האזרחי'.

"בתחילה אתה מנסה לעצום עיניים ולומר לעצמך שמדובר בסך הכל באישור פורמלי שלא קשור בהכרח לצבא. אבל כאשר שמעתי, יחד עם חבריי, על הדחת אותם מתנדבים חרדים מהשירות האזרחי והעברת עניינם לידי הצבא, או אז הבנו שבעצם הכל מתבצע תחת הסמכות

‘הכשר’ של ‘מצוות’ ו‘חסד חרדי’, במטרה להכניס רגל לבית החרדי. פרויקטורים מגייסים לשירות אזרחי

המלאה של הצבא. זה משנה את התמונה מאד. אבל אחרי שהתנדבת, אין לך אפשרות לפרוש. "היה אחד שהתעקש לפרוש והוא גמר בכלא צבאי". ואנו לא צריכים לשמוע יותר. למי שלא הבין, אותו אישור פורמלי כביכול בלשכת הגיוס, שמבטל בעצם את בן הישיבה ממעמד 'תורתו אומנותו', הוא הוא השלב של ההתגייסות לצבא לכל דבר. בשלב זה, במקום להכנס לשירות צבאי, מציע 'השירות האזרחי' חלופות קלות ומקוצרות כשירות לקהילה ולחברה, שבמהותן הן 'שירות לאומי' בשינוי השם, ועל כך ידועים התבטאויותיהם החריפות של אבירי האומה.

הרעיון, הינו פשוט, כפי שגם הערבים הבינוהו לאשורו. מזימה פשוטה לגרוף את האוכלוסיות המרוחקות משירות למדינה אל תוך הצבא. הציבור החרדי, מסוגר וממוגן במבצרו האיתן, התייצב כמקשה אחת מול כל האיומים ויכל להם כל השנים. כעת, באיטיות ובהתמדה, נעשים המאמצים ובסבלנות רבה, כדי ליצור את הזיקה ול'איחוי' השסעים בחברה הישראלית. אחרי ההתנדבות ב'שירות אזרחי' ו'קיום שיתוף פעולה בין כל מגזרי החברה הישראלית', השירות הצבאי כבר נראה לגמרי אחרת, כבר 'נוצר תקווה לעתיד טוב יותר'... ה"י. הרשויות מוכנות לכל דבר ובלבד שעוד בן ישיבה ועוד אברך יפול במלכודת, אם במסלולי

התנדבות בבתי-אבות או אפילו מימון לימוד עם נוער נושר. לשווא הם מממנים מסגרות לימוד ו'חיזוק' בין המתנדבים לנוער נושר/מנותק/בסיכון?! התועלת הרוחנית של אותם בני נוער בעייתיים הם שעומדים לנגד גורמי הצבא?! את זה ראו אבירי האומה ולכן הרבו בביטויים חריפים נגד השירות הלאומי-אזרחי. מתנדב בשירות-אזרחי שסיים את שירותו מקבל מעמד של חייל משוחרר. עם סיום השירות האזרחי, מקבל המתנדב תמיכה מ'הקרן והיחידה להכוונת חיילים משוחררים'. צבא או לא? ...דיבורים מיותרים.

שיטות הפעולה

בשיחה עם אחד המתנדבים נחשפנו לשיטת העבודה של המנהלת לשירות אזרחי, באמצעים נלוזים ומפחידים. איך אתה הגעת לזה? שאלנו אותו. ניסינו לעלות על המפנה שחל בשנים האחרונות בהתגייסות לשירות אזרחי, לעומת השנים הראשונות בהם הם דיברו אל הקיר, ולא הצליחו לפרוץ את החומה. וכך התוועדנו לשיטות הפעולה אותם נשמע גם משאר המתנדבים. "הגעתי לכנס תעסוקה שנערך בבנייני האומה בירושלים, שם הציגו עשרות חברות העוסקים

בתעסוקה את מרכולתם והצעות עבודה רבות. אך אליה וקוץ בה. אתה צריך שירות צבאי כדי לקבל את העבודה. "בין דוכני החברות עמד דוכן "המנהלת לשירות אזרחי", ושם ישבו בחורים חרדים ששיכנעו אותנו להירשם להתנדבות, וכך נוכל לקבל את העבודות המבטיחות. "מאות אברכים, שראו איך העבודה המנצנצת בורחת להם מבין האצבעות, חתמו והתנדבו לשירות האזרחי... אם זו אינה מניפולציה מרושעת, אני יודע מה כן.

"צחוק הגורל הוא שהבטיחו לנו שאחרי שנירשם נקבל זימונים לראיונות עבודה בדואר, ועד היום אני מחכה להם..." הוא מסיים בכאב. ממתנדב אחר אנו שומעים על "שיטת עבודה צבועה ביותר", לדבריו. "הגעתי לאחד הכינוסים שהם ערכו כדי לשמוע קצת על הענין, הייתי תמים. חשבתי שאוכל לבדוק בעצמי אם יש פה מלכודת כלשהי, אבל לא ידעתי שכבר עם ביאתי לכינוס שלהם, נפלתי בפח. פגשתי שם אברך בעל חזות חסידית למהדרין ש'התיישב עלי' לשכנע אותי להירשם לשירות האזרחי. הוא סיפר לי סיפורים על כמה שזה עזר לו וכמה שהוא מרויח ושמדובר בהתנדבות באיזור מגורי במקום חרדי וכו'.

"בקיצור, השתכנעתי ונרשמתי. "למעשה נשלחתי בסוף, מחוסר מקום, למקום שאינו חרדי בעליל, שם עברתי שבעה מדורי גיהנום. "יום אחד פגשתי את אותו אברך ששיכנע אותי, והתעמתתי איתו מדוע הוא שיקר לי. "ואז הוא ביקש ממני סליחה, וסיפר לי שהם הציעו לו הטבות וימי חופש וגם הורידו לו מסך ימי השירות, אם הוא יבוא לכינוסים לשדל ולהשפיע על אחרים שיתנדבו. והוא הודה לי שהוא לא היחיד".

משת"פים לשירות האובי

מאיפה העוז, אם כן, של אותם בני שוליים, לערער את יסודות המבצר החרדי ולרמוס בשאט נפש את דברי רבותינו?! שמא אינם ראויים להתקרא יותר חרדים, אלא מתנדבים בשירות-אזרחי במסווה חרדי?! אי אפשר להתחמק מהמשמעות החמורה שיש להתנדבות מסוכנת והרסנית זו. הם, המתנדבים, אולי מתרצים את עצמם בתירוצי סרק, אולם בפועל פורסים רשת מסוכנת לכלל הציבור החרדי, בהבאתם של גוזרי הגזירות על מפתנו. 'מנהלת השירות' מספרת בחגיגות בכלי התקשורת על התרחבות שורות המתנדבים החרדיים ועל שאיפותיהם החדשות להרחיב ולהגדיל עוד יותר את שורות המתנדבים החרדיים. את הדברים אנו מציגים בפני שותפינו לשיחה.

"בין דוכני החברות עמד דוכן "המנהלת לשירות אזרחי", ושם ישבו בחורים חרדים ששיכנעו אותנו להירשם להתנדבות, וכך נוכל לקבל את העבודות המבטיחות. מאות אברכים, שראו איך העבודה המנצנצת בורחת להם מבין האצבעות, חתמו והתנדבו לשירות האזרחי... אם זו אינה מניפולציה מרושעת, אני יודע מה כן.

"אתה מאשים אותי?"

כן. אני מטיל עליך את האחריות על ערעור המבצר החרדי.

"אני לא חשבתי על זה בתחילה" מתנצל בפנינו אחד מבני שיחנו. האחר פוטר בסתמיות, "זה כבר מאוחר מדי". שלישי רוצה להסביר שהעמיד היה לגד עיניו, הוא רצה להסתדר בחיים, לכן הוא היה מוכרח להתנדב, כי בכך הוא פותח לעצמו את הדלת לשוק העבודה שחסומה למי שלא שירת בצבא.

הלא לדברי 'מינהלת השירות', רק 'טובת המשפחה' בראש מעייניהם. מן הראוי להישיר מבט אל היעד לשם הם מובילים את 'טובת משפחת' המתנדבים: הלכה למעשה, עם סיום תקופת השירות-האזרחי, נפתחים לפני המתנדבים שערי המוסדות להשכלה גבוהה, מסייעים להם במלגות שונות לימוד מקצוע ובסופו של דבר, לפי ההבטחות לפחות, מקבלים אותם לשוק העבודה הכללי. במילים אחרות ופחות מכובסות - מקעקעים את הציבור החרדי מהתבדלותו מרשויות הצבא ומהחברה הישראלית הקולקלת.

"כבר לא חוששים"

לרוע המזל, מסתבר שהתכניות השיגו את מטרתן והתוצאות עוברות את הציפיות. מכתב ששלחו מתנדבים 'חרדים' לראש מינהלת השירות האזרחי-לאומי במשרד המדע, ממחיש את גודל השבר.

המתנדבים ה'חרדים', פותחים את מכתבם עם הסערה הציבורית על אודות הגיוס ומיד עוברים להשמיע את אשר על ליבם. מצמרר.

"בתקופה האחרונה נשמעים קולות הקוראים לגייס חרדים בכפייה. אנו מבקשים לבלום כוונה זו.

"השירות האזרחי הוא שלב נוסף בשינוי עמוק ואמיתי שעוברת החברה החרדית בשנים האחרונות,

למרות ואולי בשל שהשירות הוא התנדבותי ואינו חובה. אנו מאמינים כי לא ניתן לסייע לקשישים, לילדים ולנזקקים מתוך כפייה. זו פעולה שצריכה להגיע בהבנה ומרצון.

"גם אלה שרוצים להירתע עשויים להירתע ולשחק לידי גורמים קיצוניים שמתנגדים לכל סוג של תרומה.

"אנו מבינים כי השתלבות בשירות תקל עלינו בעתיד לרכוש השכלה ולמצוא בעתיד מקצוע, אך יש לעשות את זה בהדרגה". כך מסכמים החתומים ה'חרדים', כ-20 במספרם. אתם לא מתביישים? - תמהנו בפני אנשי שיחנו.

הטלנו עליהם את כל האחריות: אתם חושבים שניתנת אפשרות לאויב לחדור אלינו, תעצור את הגזירות? אתם לא מבינים שעצם העמדת האופציה הזאת היא זאת שהביאה עלינו את הצרות הללו מלכתחילה?

"רואים גידול משמעותי של מתנדבים במגזרים החרדי והערבי. צריך לזכור שבמשך 64 שנים לא היתה השתתפות בנשיאה בנטל, וסוף סוף יש אמירה במגזר החרדי לצאת מהישיבות ולתרום למדינה". עם ידידים כאלו מי צריך אויבים...

"מנתקים אותי מהבית"

כאמור, אחים וריעים, שהתחנכו בת"ת ולמדו לצידנו בישיבות הקדושות, הפכו פתאום לעם אחר ושפה אחרת בפיהם. בשיחתנו איתם, המתנדבים לא מתביישים להודות ש"כן, שינינו את החשיבה המוגבלת שלנו על העולם הגדול. אז מה?

"למדנו שלא לפחד מכל מה שמסמל את התרבות החילונית. אפשר ללמוד מהם הרבה דברים חיובים ומנגד גם להשפיע עליהם".

אנו ממאנים להאמין לדברים ושואלים כיצד הדברים מתקבלים בבית פנימה, האם לא נוצרת השפעה שלילית על בני הבית, על הילדים?

ברגע זה חולפת עננה מוטרת על עיניהם. "אין מה לומר, כל הבית עובר שינוי מהותי בעקבות ההתנדבות", מסכימים כולם על כך בשקט. "אתה חייב להבין, הבית הופך להיות חלק בלתי נפרד מההווה בשירות האזרחי, אי אפשר להפריד בין הדברים. שעות ההתנדבות שיש למלאות מדי יום, גם בימי חול המועד, ל"ג בעומר או חנוכה, מתנתקים מהבית ומהילדים. אמנם תמיד תנסה להסביר לילדים שזה רק 'זמני', אבל זה לא עוזר הרבה כדי להקטין את ההשפעה שיש לדבר".

"אני ניסיתי להסביר לילדים שההיעדרויות בימי חול המועד הם בגלל מצוות 'והדרת פני זקן' שאבא צריך לקיים במקום מסוים", מספר אחד מהם על התחכום שלו.

"הילדים לא טיפשים ומיד שאלו אותי מדוע אני לא יכול לקיים את המצווה עם הזקנים שמגיעים לבית הכנסת למשל?

"לא היה לי מה לענות והעברתי נושא", הוא מסכם בנינוחות.

הוא מוסיף, "היום הילדים כבר מבינים את העניין ולא שואלים שאלות מיותרות", הוא מנחם את עצמו.

לא יכולנו שלא לתהות ושאלנו: וזה שהם לא שואלים, זה יותר טוב? או בעצם אומר שהחשיבה והחינוך החרדי שלהם נפגם מהיסוד בגלל שאבא שלהם מתנדב בשירות-האזרחי? הוא מתהרהר, כשלפתע נמסכת הבעה מבועתת לתוך עיניו.

הוא ממחר לפטור אותנו ב"לא חשבתי על זה" ונעלם מן האופק, לפני שהספקנו לצטט לו את מה שאמר בראיון ראש מנהלת השירות האזרחי ש.ש. ג'רבי: **"אין לי ספק שילדיהם של אלו שעושים היום שירות לאומי עוד ישרתו בצה"ל - - -"**

כאשר שמעתי, יחד עם חבריי, על הדחת אותם מתנדבים חרדים מהשירות האזרחי והעברת עניינם לידי הצבא, או אז הבנו שבעצם הכל מתבצע תחת הסמכות המלאה של הצבא. זה משנה את התמונה מאד. אבל אחרי שהתנדבת, אין לך אפשרות לפרוש. היה אחד שהתעקש לפרוש והוא גמר בכלא צבאי."

"אני לא כתבתי את המכתב" מפטיר אחד בבושה. השני ניסה לאחוז את המקל משני הצדדים והשלישי העדיף להסביר שזה לא בידיים שלו. זה יוזמה מקומית שחייבים לקחת איתה חלק. אחרת יגידו שאתה לא משתף פעולה, עם המתנדבים האחרים.

הנה כי כן, זהו השינוי המהותי שחל בראשם של החרדים שמתגייסים לשירות אזרחי. לפתע, אחים וריעים, חרדים כביכול, מדברים בשפה אחרת. כשאבירי האומה יצאו באזהרות לאסור כל השתתפות בתוכניות אלו, כנראה לכך הם כיוונו. ואת אשר יגורנו בא.

אותם מתנדבים 'חרדים' התכוונו לספק הסברה לציבור החרדי. למעשה, העניקו את החרב בידי חורשי רעתו. ש.ש. ג'רבי, קפץ על המציאה ותגובתו על המכתב היתה מנופחת מסיפוק עצמי -

"חרדים אומרים בגלוי שהשינוי קורה, פעם הם חששו. לדעתנו, השירות האזרחי צריך להיות בהתנדבות, וכך הצגתי את זה עם שר המדע דניאל הרשקוביץ לרה"מ ולוועדת פלסנר". ג'רבי התגאה במספרים שמדברים בעד עצמם -